

DKP 100 ÅR

Kub IIII

DKP • Information • Debat • Aktivitet

NR. 4 • NOVEMBER 2019

Læs om hundredårsjubilæum og
landskonference på side 4-21!

Stem
KOMMUNISTISK

Indholdsfortegnelse

Indtryk fra Landspartikonferencen	4
Det kommunistiske partis strategi	5
Lang tid – og alligevel ikke	14
DKP og modstandskampen	16
Tid til at stå sammen	19
Hilsener til DKP's 100 år	20
21. IMCWP	22
Med international arbejdsbrigade til Cuba i 1960 III	27
Koreansk socialistisk arbejdsmetode	29
Bøger	31

Forsidebilledet: DKP-valgplakat fra 1932. Plakaten må have virket, for det var ved det valg, DKP vandt sine første to medlemmer af Folketinget. Den kan ses sammen med andre historiske DKP-plakater på Arbejdersmuseet i København indtil den 1. april 2020.

Forsidebilledet i august var taget af Per Kristensen. Redaktionen beklager at have glemt krediteringen.

Åbningstider

for DKP's sekretariat og partibutik,
Frederikssundsvej 64,
København NV

Torsdag kl. 13-16 Luis Monteiro
Lørdag kl. 11-14 Birgit Unnerup

Telefon: 33 91 66 44

Skub nr. 4 november 2019

Udgivet af Danmarks Kommunistiske Parti
Frederikssundsvej 64, 2400 København NV
Tlf.: 33 91 66 44
www.dkp.dk
E-post dkp@dkp.dk
Giro/bank (1551) 5 00 27 53

LaserTryk, Århus

Ansvarshavende redaktør:
Henrik Stamer Hedin

Synspunkter fremsat i signerede artikler dækker ikke nødvendigvis redaktionens eller partiledelsens holdning.

Skub udkommer 4 gange om året. Årsabonnement: Kr. 200

Deadline næste gang den 2. januar 2020

Bladfonden

Oktober 2019

Jens Fransen, Slagelse	kr.	150
Bjarne Rasmussen, Roskilde	kr.	100
Salg af irsk merchandise i Udkantsdanmark til støtte for Skub, Henning Jakobsen, København S	kr.	300
DL-møde 30/9, Hovedstaden	kr.	730
Anders Kristensen, København N	kr.	100
Erna & Per Eriksen, Søborg	kr.	200
Anker Schjerning, Slagelse, indsamlingsliste	kr.	300
Medlemsmøde 14/10, Hovedstaden	kr.	350
Hovedstaden, Nobert	kr.	200
Offentlig arrangement 19/10, Hovedstaden	kr.	200
Mik Thetmark, Gjerrild	kr.	300
Hovedstaden, Gerhard	kr.	20.000
Jørgen Bruno Jensen, Frederiksberg C	kr.	100
Steffen Schjørring, Helsingør	kr.	100

I alt **kr. 23.130,-**

Bidrag til DKP's bladfond kan indsættes på giro 5 00 27 53 (+01<+5002753) eller bank 1551 0005002753.

Bladfonden juli kvartal 2019

Juli

Bjarne Rasmussen, Roskilde, kr. 100
Agnes Ruben, København N, kr. 100
Anders Kristensen, København N, kr. 100
Erna & Per Eriksen, Søborg, kr. 200
Lilli Swing, Blokhush, kr. 200

I alt kr. 700

August

Bjarne Rasmussen, Roskilde, kr. 100
Anders Kristensen, København N, kr. 100
Erna & Per Eriksen, Søborg, kr. 200
Anker Schjerning, hilsen til 60 års DKP-jubilaren Lilli Swing, kr. 100
Hovedstaden, LL-mødet 18/8, kr. 390
Henning Jakobsen, København S, kr. 100
Steffen Schjørring, Helsingør, 100
Lilli Swing, Blokhush, kr. 200

I alt kr. 1.290

September

Bjarne Rasmussen, Roskilde kr. 100
Olav Ejde Ernsten, Hadsund kr. 85
Lilli Swing, Blokhush kr. 200
Anders Kristensen, København N kr. 100
Hovedstaden, Flemming kr. 100
Erna & Per Eriksen, Søborg kr. 200
Indsamling, medlemsmøde Nordjysk Distrikt kr. 250

I alt kr. 1.035,-

Juli kvartal i alt kr. 3.025

Ansvar

En dansker er kommet hjem – landet i Kastrup for nogle dage siden.

Det var muligvis ikke med hans gode vilje. I hvert fald var det tyrkisk politi, der satte ham i et fly i Istanbul og bevogtede ham på rejsen, og det selv om han sad i kørestol og næppe var i stand til at flygte nogen steder hen. Og i Kastrup blev han modtaget af dansk politi, som straks anholdt ham og førte ham bort – om ikke i lænker, så dog til et arresthus.

Ikke just nogen varm velkomst.

Statsministeren havde da også klart sagt, at han ikke var velkommen i landet, selv om han er født og opvokset her. Han havde vendt Danmark ryggen. Tyrkerne kunne godt beholde ham. Men det havde tyrkerne altså ikke lyst til længere. Og da det danske politi havde begæret ham udleveret, og da det var den udleveringsbegæring, det tyrkiske politi nu med flere års forsinkelse efterkom, måtte statsministeren bøje sig. Sådan er magtfordelingen åbenbart i et demokrati.

Hvad var det da, der gjorde, at denne dansker med det arabiske navn Ahmed Salem el-Haj ikke var velkommen, og at han straks efter sin hjemkomst og anholdelse blev stillet for en dommer? Hvad er hans forbrydelse?

Eller forbrydelser. For der er tre.

For det første er han anklaget (eller sigtet eller tiltalt, eller hvad det nu hedder) for at have skudt til måls efter tre papskiver med billeder af danske politikere, blandt dem Anders Fogh Rasmussen (hvem kunne ikke have lyst til det?), og en bladtegner. En forbrydelse? Drengestreger.

For det andet har han fremsat dødstrusler mod ikke nærmere angivne russere, amerikanere og andre, som ikke deler den rette tro. »Vi rammer de vantrø tungt,« skal han have udtalt på en video, og det er der (selvfølgelig) al mulig grund til at tage afstand fra. Men en forbrydelse?

For det tredje har han i halvandet år, fra juni 2016 til november 2017, opholdt sig i Syrien uden (dansk) tilladelse. Det er faktisk forbudt ifølge terrorloven, uanset hvad grunden er. Den pågældende paragraf er hidtil kun blevet anvendt mod dem, der rejste til Syrien for at bekæmpe Islamisk Stat. Det kan man ikke mistænke el-Haj for; i Tyrkiet sad han fængslet netop for at have tilsluttet sig Islamisk Stat.

Hvis nogen læsere skulle tro, at dette er ment som et forsvar for Ahmed Salem el-Haj, kan vi berolige dem med, at de tager fejl. El-Haj har ærligt fortjent både at sidde i fængsel og alt muligt andet. Han og de andre hellige krigere, der i store skarer drog fra europæiske lande til Syrien for at bekæmpe de vantrø, er at ligne med de Frikorps Danmark-frivillige, der tog til Østfronten med det officielle Danmarks tilskyndelse og velsignelse for at bekæmpe den gudløse kommunisme, men ved deres hjemkomst blev modtaget som landsforrædere. Deres eneste (og temmelig hule) forsvar er og var naivitet.

Men de anklager (eller sigtelser eller tiltaler), der er rejst mod el-Haj, er latterlige. Drengestreger og storskrydende trusler – det rækker vel højst til en endefuld eller en bøde. Hans virkelige forbrydelse, den, han burde have været tiltalt for, var den, han selv gav som begrundelse for sin rejse til det forbudne land: Han ville »kæmpe mod det syriske regimes overgreb på den syriske befolkning« (citeret efter *Politiken*, som synes at citere *Weekendavisen*). Men i det stykke er han helt på linje med det officielle Danmarks holdning.

Hvorfor er han så uønsket af regeringen?

Det er han på grund af sin største og egentligste forbrydelse: Han tabte. Syrien har med held forsvaret sin suverænitet mod de terrorbander, et sammenrend af imperialister og islamistiske oliesheikher sendte mod landet. Det er deri, han og hans lige ligner Frikorps Danmark.

Ahmed Salem el-Haj er født i Danmark. Han er opvokset i Danmark. Det er Danmark, der har gjort ham til den, han er. Så når det officielle Danmark hævder, at han og hans slags »ikke hører hjemme i Danmark«, er det hykleri. Det er at løbe fra det ansvar, som er den danske stats.

El-Haj og de andre banditter af hans slags er i høj grad den danske stats ansvar. Den har skabt dem.

Indtryk fra Landspartikonferencen

Danmarks Kommunistiske Parti fejrede i weekenden 9.-10. november 2019 sit 100 års jubilæum i Casa Latinoamericana, Dansk-Cubansk Forenings hus i Valby, København. Jubilæet markeredes med en landspartikonference om strategiske spørgsmål for den kommunistiske bevægelse i vor tid.

Af Ole Waagensen

Som altid, når vort parti afholder møder, diskuteres der seriøse og grundlæggende politiske spørgsmål om verdens og vort eget lands aktuelle situation og mulige perspektiver for den fremtidige udvikling i kampen for fred, demokrati og socialisme. Således også på denne konference, der afholdtes i anledning af Danmarks Kommunistiske Partis 100 års jubilæum med udgangspunkt i det fremlagte forslag til strategi for partiet.

Debatten resulterede i en enstemmig vedtagelse af det fremlagte forslag med en enkelt tilføjelse, der præciserede vores betænkeligheder i forhold til udviklingen i henholdsvis Folkebevægelsen mod EU og Enhedslisten.

Konferencen blev udover debatten i særlig grad præget af, at det også var en fejring af 100-året for vort partis stiftelse. Skriftlige såvel som mundtlige hilsner fra broderpartier fyldte meget og gav både indsigt i problemer i verden såvel som håb og optimisme for vor og verdens kamp for at overvinde den imperialistiske udbytning.

Varme hilsner fra broderpartier gav netop det – de varmer.

Med hilsningstaler fra Norges KP, Sveriges KP, Cubas ambassadør, den Demokratiske Folkerepublik Korea fik konferencen understreget vigtigheden og rigtigheden af den internationale solidaritet – der, som formanden for Dansk Cubansk Forening så rigtigt sagde i sin gæstetale, er en del af kommunisternes DNA.

Helt centralt stod de indbudte gæstetalere. En tak til Jørgen Tved for hans indlæg om kommunisterne under besættelsen, til

Jens Peter Bonde for indlægget om kommunisterne og kampen mod EF/EU, til Anton Nielsen for indlægget om kampen mod fascismen og til Svend-Erik Simonsen for hans indlæg om international solidaritet.

Lørdag aften stod i festens tegn med middag og musik ved Peter Abrahamsen og Evergreeners – en tak til dem også for en herlig aften.

Efter konferencens afslutning fortsatte vi med Gelsted-Kirk-Scherfig Fondens prisuddeling (modtagere: Jeff Ibbo, kunstmaler, og Karina Willumsen, sangerinde). Afsluttende tog salen på en og samme gang vemodigt som festligt afsked med Yiliam Gómez, Cubas ambassadør gennem de sidste 4 år, der nu vender hjem til Cuba.

Foruden strategidokumentet vedtog konferencen en støtteerklæring til Chiles Kommunistiske Parti, som bringes nedenfor. Det vedtagne dokument om kommunisternes strategi (hvortil forslag har været trykt i partiets medlemsblad) bringes på de følgende sider. Illustrationerne er historiske plakater fra DKP's århundrede, som er udstillet på Arbejdermuseet i København frem til den 1. april 2020.

Støtteudtalelse

til Chiles Kommunistiske Parti fra DKP's landspartikonference 9.-10. november 2019

DKP's landspartikonference i anledning af vort partis 100 års jubilæum, dets delegerede og gæster udtrykker vor fulde solidaritet med det chilenske folks kamp mod overgreb og for bedre levevilkår og fordømmer den chilenske regerings asociale politik.

Vi støtter de igangværende folkemøder og demonstrationer imod prisstigninger og en forværring af levevilkårene.

Vi støtter de progressive politiske partier og fagbe-

vægelsens inddragelse i denne kamp, bl.a. via den generalstrejke, som er varslet til den 12. november.

Vi udtrykker vor fulde tillid til Chiles Kommunistiske Parti, der leder denne kamp, ligesom det har gjort det så mange gange før i Chiles stolte og demokratiske historie.

Længe leve den proletariske internationalisme!

Længe leve Chiles Kommunistiske Parti!

Længe leve den internationale solidaritet!

Med kammeratlige hilsener
Danmarks Kommunistiske Parti

Det kommunistiske partis strategi

Vedtaget på DKP's landspartikonference 9.-10. november 2019

Klassekamp og arbejderklasse i nutiden

De aktuelle vilkår udgør en alvorlig udfordring for kapitalismen såvel som arbejderklassen.

Kapitalismen er fortsat i en kritisk tilstand efter finanskrisen i 2007 og de følgende år, men som system har kapitalismen flere gange tidligere evnet at løse alvorlige modsigelser og overvinde krisefænomener – f.eks. i 1880'erne og i 1930'erne – med overgang til henholdsvis imperialisme og statsmonopol-kapitalisme. Er kapitalismen set i dette lys i dag inde i en brydningstid, der er præget af uløselige modsigelser, stigende usikkerhed i befolkningen for fremtiden og stigende globale problemer? Eller er det bare en normal tilstand?

Den nye højteknologiske produktivkrafttype, oftest kaldet informationsteknologi, virker som en forandringsbølge, der fra produktion og forvaltning udsender trykbølger, der grundlæggende forandrer eller revolutionerer produktionsmåden. Dermed forandrer den også menneskers vilkår. Til ændrede produktionsforhold svarer ændrede betingelser for opvækst og udvikling og i sidste ende forandrede mennesker.

Industrisamfundet er godt i gang med »at stemple ud«, mens det karakteristiske ved det, der »stempler ind«, sammenfattes i begrebet informationssamfund. Der er tale om helt basale ændringer i produktions- og forbrugsstrukturen, som kan forklare den stærkt forandrede samfundsstruktur. Hvis industrisamfundet – i det mindste i de højtudviklede kapitalistiske lande – er ved at uddø, skal vi så forvente, at den permanente arbejdsløshed indtræder?

Tidligere fremsatte de borgerlige partier en slagkraftig påstand: I det informationssamfund, vi lever i, er der hverken brug for det arbejde, de fleste ernærede sig af tidligere, eller den arbejderklasse, som hidtil har udført dette arbejde. Indvarsler den mikroelektroniske revolution således en æra, hvor arbejdet afskaffes? Hvor går arbejderbevægelsen og socialismen så hen, hvis arbejderklassen forsvinder?

Nej, arbejderklassen dør ikke bort

Hertil må vi svare skrivebordsteoretikerne: Arbejderklassen forsvinder slet ikke. Industriproduktion er ikke længere rent national, men derimod global. Påstanden må således afvises. I Danmark er der tale om henved 30% af befolkningen, som er beskæftiget i bygge- og anlægsvirksomhed, kraft- og vandforsyning m.v. Lægger vi servicefagene til, vokser antallet. Det afgørende er, at den materielle produktion er grundlæggende. Enhver materiel produktion er stadig en forandring af verden de facto. Muligvis er den ikke en strukturel, men i det mindste en materiel forandring.

Nutidens tendenser er som altid ikke entydige, og der kæmpes om forståelserne. Der kan peges på mindst to udviklingsveje. Den ene understreger, at det store flertal i befolkningen marginaliseres i forhold til arbejdsmarkedet. Som følge heraf imødeses en social og menneskelig deroute, en elendig tilværelse på fattigdomsydelser afløst af kortere tid som daglejer eller løsarbejder i skiftende, underbetalte jobs. Over for det står en lille elite af fast personale, som allierer sig med arbejdsgiverne om at holde flertallet fra halsen. Muligheden er åben for, at samfundet udvikler sig i stadig mere udtalt repressiv og socialt polariseret retning.

Den anden tendens peger omvendt på, at de nye teknologier kan udgøre et frigørende potentiale i form af en bred, demokratisk udvikling frem mod stadig større selvbestemmelse for det enkelte menneske. Forudsætningen er ikke mindst en ligestilling mellem forskellige sider af menneskelig virksomhed (produktion, reproduktion, selvudvikling og demokratisk deltagelse skal ligestilles), en markant nedsættelse af tiden til lønarbejde, og at det samfundsmæssigt nyttige arbejde forenkles. Dette medfører samlet set, at få års værnepligt i produktio-

nen efterfølges af mangfoldige års egen udvikling. Dette billede minder om Marx' vision om menneskelig frigørelse fra forhold, som fører til undertrykkelse og udbytning. I stedet skal vi skabe social retfærdighed. Det forudsætter på sin side, at menneskers evne til selvindsigt, selvforståelse og indsigt i egne livsbetingelser styrkes. Vi kan ikke forandre noget som helst uden at forstå vore særlige og ligeledes almene livsbetingelser. Enhver arbejder, håndværker eller forsker kan have særlige betingelser i form af bolig, løn- og arbejdsforhold, fri bil m.v., samtidig med at hun/han deler betingelser med sin klasse eller sit sociale lag.

Marx analyserede sin samtids dominerende system, som stadig er det dominerende system: den kapitalistiske samfundsorden. Analysen afdækkede grundlæggende modsætninger, som det kendes mellem arbejde og kapital. Kapitalismen var allerede på Marx' tid et totaliserende og universaliserende system, tvangen til lønarbejdervilkår gjorde sig gældende. Kapitalisme er bestemte, dominerende relationer mellem mennesker. De har udviklet sig historisk, og da de blev udbredte og fremherskende, skabte de kapitalismen som det dominerende system. Det udgjorde en form for stum tvang.

Kommunisterne bygger på denne grundlæggende forståelse og forfølger samtidig en anden af Marx' pointer: Vi bekæmper de fås magt over de mange. De manges magt skal øges på bekostning af de fås. Folkemagten skal sættes over pengemagt. Denne forståelse er mere udbredt end som så, og det medfører, at et stort flertal af befolkningen er politisk og moralsk forarget over uretfærdighed, undertrykkelse og udbytning.

Men for at flere kan få det bedre og få mere end en finger med i spillet om deres eget liv, skal vi fortsætte med at afdække

de strukturer i samfundet, som er en barriere for et mere fornuftigt, menneskeværdigt samfund. Det drejer sig især om de irrationelle træk i kapitalismen i dag.

Når denne opgave er særlig væsentlig for os, skyldes det, at vi skal lære at tage de politiske greb, som hindrer, at det hele kommer ud af kontrol. Det vil ikke mindst sige ødelæggelsen af de nødvendige betingelser for livet på jorden.

Hvad står arbejderbevægelsen over for at skulle forholde sig til?

Er vi nær sammenbruddet af kapitalismen, eller kan den genvinde sin fremdrift?

Marx pegede på nogle helt fundamentale forhold i sit hovedværk *Kapitalen*. F.eks. analyserer og begrundet han den i samtiden bemærkede tendens til, at profitraten falder. Han opdagede dog også, at finanssystemet kan udgøre en modreaktion. Hvis kapitalister frem for at investere som iværksættere (på grund af usikre konjunkturer) forlader sig på det mere sikre, nemlig at få renter ved at investere deres penge til en lavere risiko og dermed lavere fortjeneste, så skaber det en vis balance i det samlede system. Finanssystemet fungerer altså som en modgående tendens i forhold til profitratens tendentielle fald. Modgående tendenser omfatter nye markeder, mere billig arbejdskraft enten hjemme eller ude og finansmarkedet. Først når alle disse muligheder er udtømte eller bryder sammen, indtræffer kriser. Kapitalismen er med andre ord i Marx' analyse et komplekst system, hvor en tilsyneladende ligevægt og stabilitet dækker over en række interne spændinger – modsigelser. Marx beskriver en række forskellige kriser: overproduktionskriser, forskellig investeringstvingende i forskellige sektorer (hvilket kan skabe overinvestering i f.eks. sværindustri i forhold til forbrugsvareindustri) og desuden også kriser, der opstår, når balancerne ikke længere fungerer stabiliserende. Marx er også optaget af finanskriser, der opstår, når gældsbyrden bliver alt for tung og spekulation driver denne gæld ud over kanten i stil med gambling og svindel og udløser en årelang økonomisk depression. Det minder slående om finanskrisen i 2007/8 og årene derefter.

Disse nye vilkår – informationssamfund, globalisering, krisernes genkomst, tiltagende marginalisering af arbejdende mennesker – burde kommunisterne analysere og tage strategisk bestik af. Det er kun i ringe omfang sket, og vi har derfor ikke kunnet komme med de svar, der kaldes på. I stedet har almindelige menneskers forståelige reaktion på denne nye truende virkelighed ført til en opblomstring af fremskridtsfjendtlige partier og strømninger og af en ny, defensiv nationalisme. Man taler ofte om populisme – et fænomen, som også er en del af den nye virkelighed, kommunisterne må tage strategisk bestik af.

Nationalpopulismen

I mange lande i verden har disse populistiske strømninger succes. Mange steder har de formeret sig som bevægelser eller partier. I Danmark har vi Dansk Folkeparti som repræsentant

for den strømning, der betegner sig selv som »nationalkonserverativ«, og som man kunne kalde nationalpopulismen. De har fået en stærk opbakning, også i arbejderklassen. I sidste valgperiode havde de flere arbejdervælgere end Socialdemokratiet. Mange elementer i den politik, de står for, tiltrækker vælgere, fordi de opfatter deres bud som reelle svar på de problemer, de oplever, og den frygt, de har for udviklingen. Dertil kommer at Dansk Folkeparti reelt har en mulighed for at påvirke den førte politik og ikke bare er »demonstrative«.

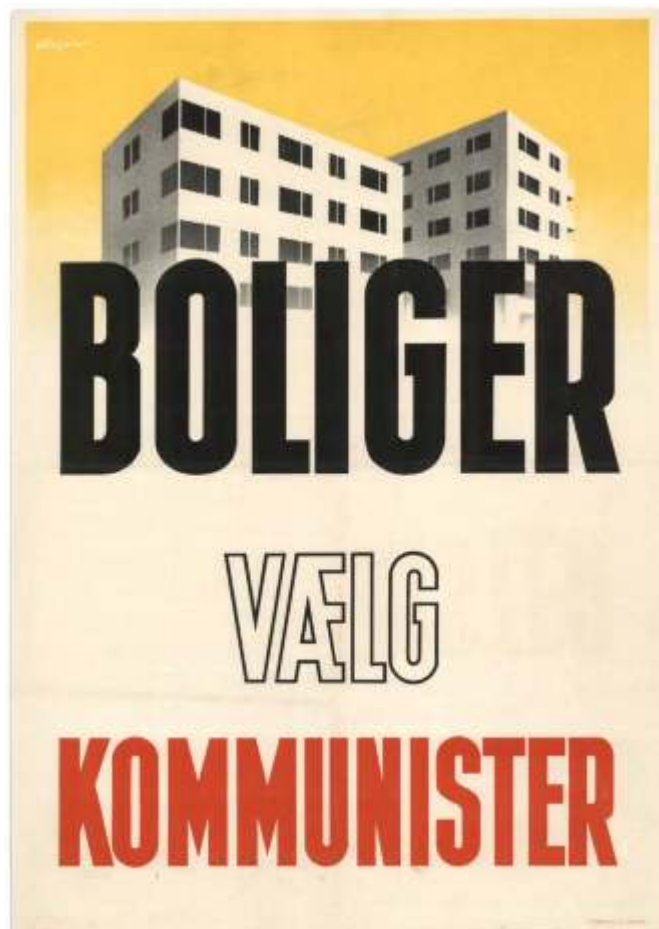
Men hvad er det for spørgsmål, Dansk Folkeparti har svaret på? Partiets EU-skepsis er for mange svaret på frygten for, at EU skal dominere mere og mere og tvinge en politik igennem, som yderligere forringer levevilkårene for almindelige mennesker. Den økonomiske krise og den dermed følgende store arbejdsløshed har ført til frygt for eget arbejde eller for ikke at komme i arbejde igen, og det set i sammenhæng med de mange udenlandske arbejdere fra EU, flygtninge og arbejdere fra resten af verden, som kommer til landet, får DF's stramme udlændingepolitik til at ligne en løsning på problemet. Endelig har de positioneret sig som det borgerlige midterparti, der forsvarer velfærdssamfundet og modsætter sig nedskæringer og besparelser.

Hvorfor er de populistiske kræfters fremgang interessant for kommunister? Fordi den viser to ting: For det første hvilke problemer der optager arbejderklassen og befolkningen i øvrigt og for det andet, at der ikke er nogen anden kraft i samfundet, som kan fremvise en sammenhængende forståelse af de problemer, vi står overfor, eller kan formulere en samlet politik, der reelt er en løsning på problemerne. Både for nationalpopulisterne og for de populistiske venstrekræfter er det protesten og forsvaret for erhvervede rettigheder, der giver dem tilslutning. Det fastholdes ved løbende at udvikle politiske initiativer, der tager udgangspunkt i »de lette løsninger« som grænsekontrol, ghettopakker m.v.

De problemer, som nationalpopulisterne bruger som afsæt for deres politik, skabes i bund og grund af modsætningerne og kriserne i det kapitalistiske samfund. Kapitalens voksende krav om stadig større profit og stadig større indflydelse på de rammevilkår, der fastsættes såvel nationalt som internationalt, fører til de ødelæggende virkninger, som vi ser: Øget pres på arbejderne, forringede løn- og arbejdsvilkår, udflytning af arbejdspladser til udlandet, ringere kontrol med såvel produktionsforhold som anvendelse af råvarer, herunder gift og kemikalier. Hertil kommer øgede spændinger i verden på grund af konkurrencen mellem de imperialistiske centre og imperialismens kamp for at svække de kræfter, som ikke har underordnet sig imperialismen.

Skærpelsen af arbejderklassens økonomiske og politiske vilkår sker samtidig med, at det i stadig større omfang lykkes at skabe øget politisk aktivitet på enkeltområder. Det kan være miljø- og klimapolitik, i forhold til social dumping, undergravning af forholdene på arbejdspladserne m.v. Men det har ikke ført til en samlet kamp for virkelige forandringer af samfundet.

Kampen skal ikke rettes mod de nationalpopulistiske partier. I stedet skal vi opstille den politik, som, hvis den gennemføres, reelt kan forandre de forhold, der er baggrunden for samfundets

manglende evne til at løse befolkningens problemer og dermed også for nationalpopulisternes succes. Det betyder først og fremmest en politik, der, hvis den gennemføres, vil sætte snævre grænser for kapitalens udfoldelse og give grundlag for bredere politiske bevægelser for en progressiv udvikling. Et væsentligt element i en sådan politik er kampen mod EU og kampen for et internationalt samarbejde, der bygger på ligestilling mellem landene. Det er også kampen for en omfordeling af de værdier, der skabes, fra kapital til arbejde og til forbedring af vilkårene for arbejdende mennesker.

Selv om kampen ikke rettes direkte mod de nationalpopulistiske partier, må vi også formulere en politik, der gør op med deres reaktionære politik og afslører, når deres konkrete politik reelt er rettet mod den brede befolknings interesser.

Kommunisterne i Danmark og i mange andre lande har ikke været i stand til at skabe den aktivitet om anderledes krav til udviklingen, som har kunnet mobilisere arbejderklassen. Det skyldes bl.a. en svækkelse af selve partierne efter den Europæiske Kontrarevolution, men også, at kommunisterne for de fleste partiers vedkommende ikke har været i stand til at formulere en politik, der virkede »troværdig«, især fordi der mangler tro på, at de store forandringer, som er nødvendige for en reel ændring af udviklingen, kan gennemføres.

Kampen mod EU

Den Europæiske Union (EU) bygger på Rom-traktaten om de Europæiske Fællesskaber (EF) fra 1957 som ændret ved den

Europæiske Fællesakt af 1987, Maastricht-traktaten om den Europæiske Union af 1993 og Amsterdam-traktaten af 1998/1999 sammen med de institutioner og det system af overnational europæisk ret, der er etableret på basis af disse traktater. De bestemmelser og foranstaltninger, der er truffet på grundlag af disse traktater, udgør det, der går under betegnelsen *Acquis communautaire*; hermed menes alle retsakter og beføjelser (i dag mere end 20.000), som EU/EF har »erhvervet« siden oprettelsen.

Målet med hele dette system var og er at skabe egnede økonomiske betingelser for den transnationale europæiske kapital. Den største hindring herfor var den socialistiske verden og kommunisternes styrke i Vesteuropa.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at EU ikke er et internationalt samarbejde mellem selvstændige og ligeberettigede nationer, men en spirende superstat som ramme om den transnationale finanskapitals herredømme i Europa. Det er derfor også naivt at tale om et »demokratisk underskud« i EU, fordi det forudsætter, at EU er et folkeligt projekt, som kan gøres demokratisk. Kampen må rettes mod selve EU-superstaten, ikke mod dens mere eller mindre demokratiske indretning.

Euro-optimisterne forventer på et tidspunkt at få en fuldstændig fælles EU-udenrigspolitik, et EU-forsvar og en EU-hær; Maastricht- og Amsterdam-traktaterne fastsætter det juridiske grundlag for en sådan udvikling. Disse vigtige skridt mod oprettelsen af en centraliseret EU-superstat er blevet ledsaget af anvendelsen af klassiske statssymboler, som hele tiden promoveres fra Bruxelles' side.

For at vende den udvikling er det kommunisternes mål at

frigøre Danmark fra EU. I den proces arbejder DKP på at skabe national samling gennem Folkebevægelsen mod EU. Her foregår arbejdet sammen med de elementer i Danmark, der ønsker at skabe Danmarks fremtid på egne præmisser.

Hverken da en alliance af politiske kræfter med DKP blandt de førende tog initiativ til Folkebevægelsen mod EF/EU eller senere har det været meningen, at Folkebevægelsen skulle være et venstreorienteret projekt eller en af de »kommunistiske dækorganisationer«, som koldkrigspropagandaen taler om. Målet har fra starten været at samle så bredt som muligt og mobilisere alle, som ønskede Danmark ud af EF/EU, uanset deres motiv. Det har heller ikke været meningen, at DKP skulle dominere Folkebevægelsens ledende organer eller diktere Folkebevægelsen dens prioriteringer. Det hindrer ikke, at DKP til stadighed har arbejdet for at effektivisere Folkebevægelsen og sætte den i bedst mulig stand til at nå sine mål: Primært at få Danmark ud af EU, sekundært at forhindre eller bremse yderligere integration.

Har Folkebevægelsen så udviklet sig i den retning, vi har arbejdet for? Kun delvis. Især i årene efter DKP's voldsomme svækkelse i den Europæiske Kontrarevolutions kølvand har tendenser til sektarisme og politisk snæverhed vundet frem, ligesom der kan spores en tilbøjelighed til at lægge vægten for meget på parlamentsarbejdet.

Hvad bør der så gøres? Kravet om Danmark ud af EU skal fastholdes, og tendenser til sektarisme og politisk indsnævring skal modarbejdes. I vores egen politik som parti skal vi lægge hovedvægten på kampen mod imperialismen og på sammenhængen med international politik.

DKP's handlemuligheder inden for enhedsstrategiens rammer

1. Den kommunistiske bevægelse bygger på og udspringer af den Marx'ske videnskabelige socialisme, der adskiller sig fra den ældre (men stadig eksisterende) utopiske socialisme ved, at den ikke ser socialismen som en idé, der skal udbredes, men som et materielt resultat af klassernes faktiske kamp i kapitalismens tidsalder. Det er derfor hovedopgaven for det kommunistiske parti at engagere sig i denne kamp på arbejderklassens side. Under løsningen af denne opgave har kommunisterne »ingen interesser, der ikke også er hele klassens interesser«, som der står i *Det kommunistiske manifest*. Derfor er enheden afgørende.

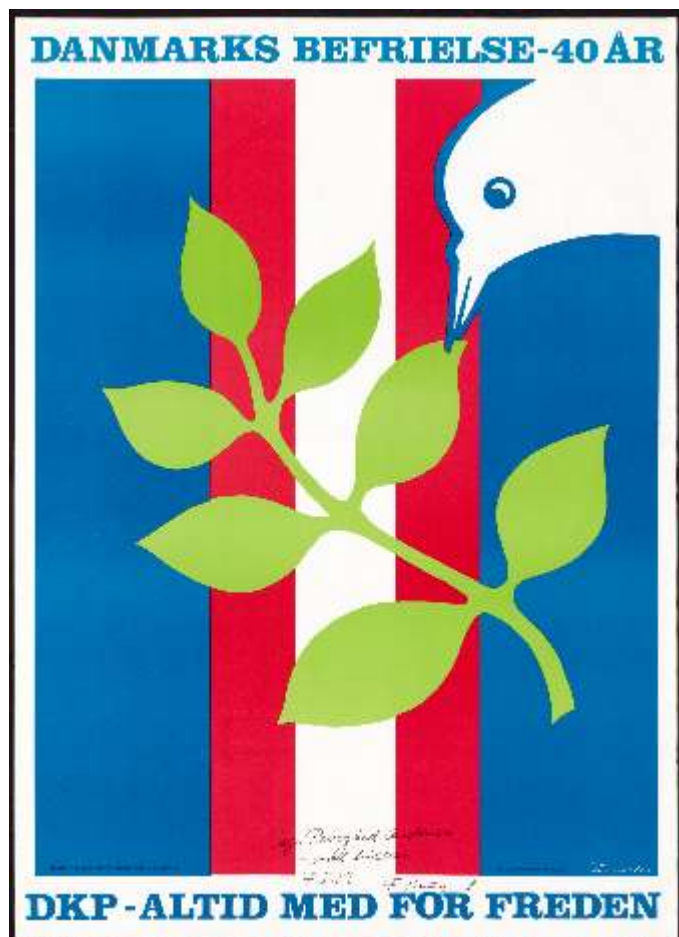
Enhed er ikke bare et spørgsmål om at skaffe sig allierede og blive flest. Den kommunistiske enhedsstrategi går ud på at forene arbejderklassen i kampfællesskab på grundlag af de interesser, som er fælles for alle klassens medlemmer uanset deres individuelle holdninger til dette eller hint. Det er enheden i sig selv, der rummer det revolutionære potentiale, ikke en større eller mindre grad af revolutionær bevidsthed eller revolutionær vilje hos de individer, der deltager i enheden.

Men da enheden netop forener arbejderklassen uden hensyn til medlemmernes individuelle holdninger, herunder de politiske strømninger, der er til stede i klassen, vil der uundgåeligt

inden for enhedens rammer opstå en ideologisk kamp, som kan gøre det svært at skelne mellem den kommunistiske, materialistiske klassekampstrategi og den idealistiske strategi, der kendetegner den utopiske socialisme. Det er derfor vigtigt at nå til en afklaring af kommunisternes faktiske handlemuligheder inden for enhedens rammer.

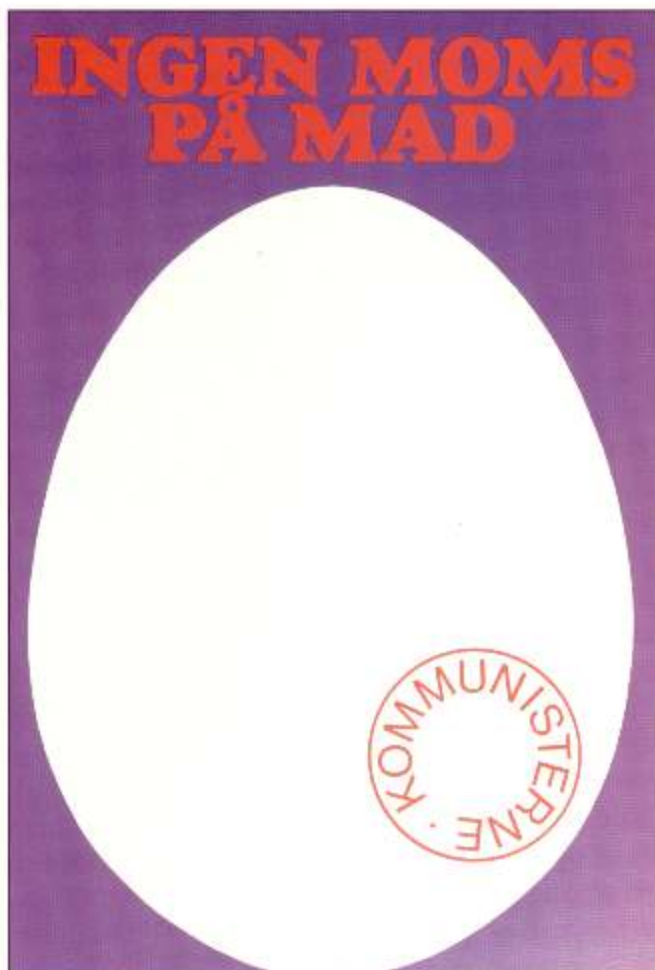
2. **Fagbevægelsen** er den ældste og vigtigste proletariske enhedsbevægelse, men er i særlig grad ramt af indre ideologiske kampe på grund af den samlede arbejderbevægelses splittelse i en revolutionær og en reformistisk gren. I mellemkrigsårene, umiddelbart efter den kommunistiske bevægelses opståen, var der en stærk tendens, måske mest udpræget i Tyskland, til dannelse af særlige »røde« fagforeninger, der samlede de revolutionære arbejdere. Allerede inden 2. verdenskrig nåede man til den erkendelse, at dette var en blindgyde, og den kommunistiske strategi har siden bygget på enhedsfagbevægelsen – altså fagforeninger som klasseorganisationer, ikke politiske organisationer. Men den ideologiske kamp fortsætter i enhedsfagbevægelsen og udvikler sig til magtkamp; over for kommunisterne står socialdemokraterne, for hvem kapitalen er en samarbejdspartner, ikke en fjende. Når socialdemokraterne taber denne magtkamp, er det almindeligt, at de splitter bevægelsen og danner deres egne »moderate« fagforeninger, som det f.eks. er sket i Frankrig.

Kommunisternes faglige strategi må tage højde for de nye vilkår, der truer »den danske model«. Overenskomstforhandlingerne 2018 løste ikke de grundlæggende problemer, som er

afledt af stigende krav om at fleksibilisere arbejdsmarkedet og den offentlige sektor. Fleksible vilkår vil sige færre fastlagte arbejdstidsregler, konstante omstruktureringer og udlicitering af offentlige opgaver til private virksomheder. Fagforeningernes traditionelle fire hovedkampe er derved kommet under pres. Det gælder for det første kampen for en bedre og mere retfærdig fordeling af samfundets ressourcer – herunder en retfærdig fordeling af lønnen. Uligheden er stigende, og der er endnu ikke opnået ligeløn mellem kønnene. Dernæst gælder det for det andet kampen om og den status, der skal tillægges professionerne. Det handler om, hvad der er det mest værdsatte hhv. anerkendte arbejde, og i takt med, at den politiske diskussion nedvurderer de offentligt ansatte, kan nogle professioner ende med en lavstatus, hvor systematiske besparelser og mindre tid til at løse opgaverne fagligt og etisk forsvarligt kan medføre vanskeligheder i rekrutteringen af kvalificeret arbejdskraft til daginstitutioner, skoler, plejehjem og ældrepleje. For det tredje handler kampen om at bringe disse oplevelser af uretfærdighed ud til en større offentlighed – f.eks. som en kamp om at få anerkendt fysiske og psykiske arbejdsskader (stress, udbrændthed og depression eller rygsår). Endelig handler den faglige kamp for det fjerde om det faglige indhold af en profession eller et arbejdsområde. Dvs. det enkelte fags autonomi, herunder det nødvendige handle- og råderum for faglig udvikling.

3. **Fredsbevægelsen** opstod med den kolde krig (der fandtes også tidligere en fredsbevægelse i kølvandet på 1. verdenskrig). Dens rationale er, at liv er bedre end død, og at alle mennesker, der ikke direkte tjener på krigen, derfor har interesse i fred.

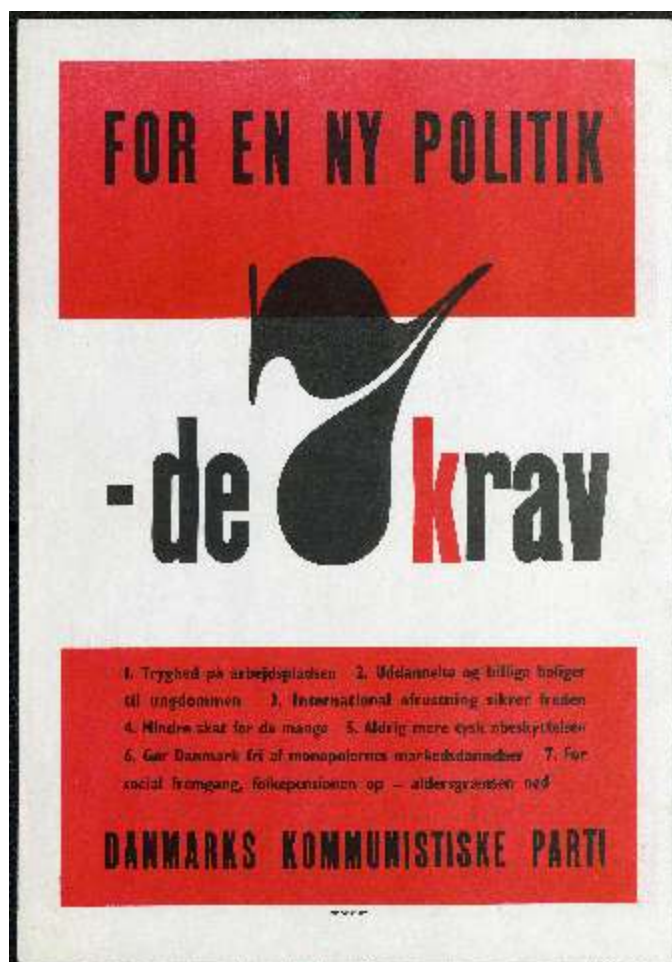
Oprindelig var hovedsigtet at modvirke truslen om en vestlig angrebskrig mod den socialistiske verden, og fredskampen var knyttet sammen med solidariteten med de socialistiske lande (»Fre-So«). Det var måske medvirkende til, at fredsbevægelsen på den kolde krigs højdepunkt i 50'erne stod relativt isoleret og af propaganden kunne fremstilles som en »kommunistisk dækorganisation«; det gjaldt endnu til en vis grad Kampagnen mod Atomvåben fra de tidlige 60'ere, der ellers lagde stor vægt på, at protesten rettede sig mod atomvåben i *både* øst og vest, og derfor også opnåede betydelig bredde. Men sit store folkelige gennembrud fik bevægelsen med protesterne mod Vietnamkrigen omkring 1970; det var medvirkende, at Vietnam af mange blev set ikke som et socialistisk (»kommunistisk«) land, men som et fattigt U-land under angreb af en overlegen supermagt. Bevægelsen var fortsat stærk op gennem 80'erne, men kunne ikke fastholde det »neutrale« fokus, der havde medvirket til Atomkampagnens og Vietnam-bevægelsens succes; protesterne rettede sig ensidigt mod den vestlige opstilling af missiler rettet mod øst. Det var sagligt velbegrunderet, men har næppe bidraget til at give bevægelsen politisk bredde, og det betød uundgåeligt en brat død for bevægelsen efter den Europæiske Kontrarevolution. De senere imperialistiske krige i Jugoslavien, Afghanistan, Irak, Libyen og Syrien har affødt nye protestbevægelser, men de har haft svært ved at bryde gennem propagandaens barrierer.

Det betyder, at den ideologiske kamp i dag er særdeles akut i fredsbevægelsen. Af de relativt få, der er aktive, ligger mange

under for krigspropagandaen og mener f.eks. ikke, man kan slå for fred i Syrien, når landet regeres af en »blødtørstig diktator«. Der forestår en stor opgave for kommunisterne med at gennemhulle denne propaganda; og der forestår en lige så stor opgave med i det hele taget at puste nyt liv i fredsbevægelsen.

Spørgsmålet er også, om ikke den kommunistiske bevægelses succes i 70'erne affødte et overmod i det følgende årti, der fik os til at fravige enhedslinjen for i stedet at bruge fredsbevægelsen som en rambuk i kampen for socialismen.

4. **Folkebevægelsen mod EU** byggede fra starten på den erkendelse, at der er mange forskellige bevæggrunde for modstand mod EU, men at det netop gjaldt om at samle dem alle i én bevægelse. Selv om den ideologiske kamp altså så at sige er bevidst indbygget i bevægelsen, er den netop derfor »tæmmet« og udgør ingen fare for bevægelsens sammenhold eller retning. Den stikker imidlertid hovedet frem, når der diskuteres »alternativer« til EU; her er det udbredt at pege på den »nordiske model« eller en »nordisk union«. Der ligger to kim til splittelse her: Det ene er selve spørgsmålet om nødvendigheden af et »alternativ« til EU; hvad er det for behov, EU opfylder, som kræver et alternativ, når EU forlades? Det andet kim til splittelse består i, at der med valget af alternativ tages et politisk standpunkt, som bryder med enhedsprincippet; det er ikke nødvendigvis alle EU-modstandere, der finder den »nordiske model« attraktiv eller en »nordisk union« ønskelig eller realiserbar. I disse spørgsmål gælder det om at holde tungen lige i munden og undgå splittelse; mange føler behov for et »alterna-

tiv«, og derfor kan spørgsmålet ikke afvises, men det må søges undgået, at valget af alternativ bliver så konkret, at det støder nogle væk.

Bortset fra disse overvejelser er problemerne omkring Folkebevægelsen behandlet i afsnittet om kampen mod EU.

5. **Enhedslisten** blev i 1989 født som et valgsamarbejde mellem DKP, SAP og VS – 3 partier der som udgangspunkt så meget forskelligt på mange ting i verden, men altså var enige om betydningen af repræsentation i Folketinget. Enigheden i DKP var dog ikke udpræget, og det medvirkede til den efterfølgende splittelse med dannelsen af Kommunistisk Forum (senere KPID).

Meget hurtigt skete der en udvikling i Enhedslisten selv, hvor partiernes indflydelse blev mindre og mindre. Det er endt med, at Enhedslisten i dag er en organisation med enkeltmedlemmer organiseret i lokalafdelinger med dertil hørende strukturer. Da bl.a. DKP derfor ikke længere havde vetoret, betød det også at der var behov for en ny vurdering. Til vurderingen af Enhedslisten hører selvfølgelig udviklingen i Listens politiske grundlag, Listens faktiske aktivitet og Listens holdning til den kommunistiske bevægelse og de mål, den sætter sig.

Hvis man tager det sidste først, er der ikke tvivl om, at der i Enhedslisten er stærke antikommunistiske strømninger med udgangspunkt i den øvrige venstrefløjs vurderinger af såvel de nuværende som tidligere erklærede socialistiske lande med kommunistiske partier som ledende kraft. Disse kræfter har dog

ikke været stærke nok til at ændre, at organiserede kommunister kan være medlem af Enhedslisten.

Den teoretiske politiske udvikling i Enhedslisten har ført til, at Enhedslisten har nedtonet det socialistiske perspektiv i den daglige politik og i sin retorik. Det stiller så spørgsmålet, om det er inden for Enhedslistens rammer eller mere direkte ude i fagforeninger og andre organisationer, kommunister skal arbejde for en ny politik. Dette spørgsmål kan kun besvares ud fra en aktuel vurdering af opgaverne, den politiske virkelighed, som den er nu, og de kommunistiske partiers muligheder for at løfte opgaven.

Enhedslisten er medlemsmæssigt og politisk en meget bred forsamling, som dog har evnet at formulere en politik, der forsvarede den arbejdende befolknings interesser. Listen har som erklæret politik at understøtte folkelige bevægelser og i sidste ende et socialistisk perspektiv.

Desuden er Enhedslisten i dag det sted, hvor langt de fleste mennesker, der ønsker en ændring af samfundet i mere menneskelig og demokratisk retning, ser hen. Her kan vi altså møde de mennesker, der gør mere eller mindre oprør mod det nuværende samfund. De mennesker, der bakker op om Enhedslisten, deres erfaringer og synspunkter er nødvendige for at skabe en bevægelse, der reelt kan forandre samfundet. Derfor skal vi snakke med dem og arbejde sammen med dem.

Enhedslisten kan ikke erstatte et kommunistisk parti. Samtidig skal strategien i forhold til Enhedslisten løbende vurderes under hensyntagen til Enhedslistens politik og faktiske ageren, men også i forhold til udviklingen af andre kampe i samfundet,

de kommunistiske partiers styrke og muligheder mv. Samarbejdet med Enhedslisten må ikke føre til, at kommunisterne ikke selvstændigt kan vurdere, hvilke initiativer der er behov for. Selvstændig kommunistisk opstilling ved f.eks. kommunalvalg er en af de muligheder, vi forbeholder os, hvis de lokale betingelser er til stede.

6. Der er gode grunde til at overveje, hvilke andre mulige alliancepartnere der findes. Der er flere og flere mennesker, der er utilfredse, utrygge eller føler sig dårligt behandlet både politisk og økonomisk. Mange formulerer sig i andre sammenhænge end de traditionelle partier og organisationer. Sidst er »oprøret« kommet til udtryk i bevægelser som De Gule Veste og i den britiske udmeldelse af EU (Brexit).

Hvilke muligheder er der for at udvikle brede demokratiske bevægelser, og hvordan skal kommunisterne forholde sig til dem, der arbejder i dem? Under alle omstændigheder er det et afgørende spørgsmål, hvad der kræves for at udvikle de kræfter, der kan ændre styrkeforholdet og igen presse kapitalen i defensiven.

7. De enhedsinitiativer, kommunisterne deltager i eller selv står bag, fører deres eget liv, som ikke nødvendigvis lader sig styre. De kan derfor også komme i konflikt med hinanden. Senest er det sket ved EU-valget i 2019, hvor Enhedslisten opstillede for første gang og fortrængte Folkebevægelsen mod EU fra dens sidste mandat. Dette skete på trods af, at kommunisterne i Enhedslisten – en tid lang med held – havde gjort modstand mod beslutningen om egenopstilling. At beslutningen alligevel

blev truffet og blev ført ud i livet med de ulykkelige konsekvenser, det havde, er udtryk for, at de kræfter, som i dag styrer Enhedslisten, savner den nødvendige forståelse for enhedsstrategiens betydning i nutidens revolutionære kampe – eller måske snarere savner et revolutionært perspektiv i det hele taget. Det sidste kan man vel heller ikke forvente, udgangspunktet for Listens dannelse taget i betragtning. Men hvad kommunisterne skal stille op, når vores enhedsstrategi således billedligt talt rammer sig selv i nakken, er endnu et uafklaret spørgsmål.

Selvstændige handlemuligheder

Med enhedsstrategiens indtog i den parlamentariske kamp gennem engagementet i Enhedslisten og i Folkebevægelsen mod EU har kommunisterne fraskrevet sig den mulighed for selvstændig handlen, der for de fleste karakteriserer et politisk parti, nemlig deltagelse i offentlige valg. Hvilke muligheder kommunisterne har for politisk handlen uden for enhedsstrategiens rammer, bliver derfor et selvstændigt strategisk spørgsmål.

Danmarks kommunistiske Parti har en lang tradition for selvstændig politisk markering og aktiv handling. Partiet har under skiftende vilkår formået at udvikle politik – rækkende fra egne mærkesager (eksempelvis modstanden mod NATO og EF)

over gennemarbejdede opfordringer til samling af arbejderbevægelsens politiske partier (Samling mod højre) til egentlige programmer (senest 1976).

Denne tradition er værdifuld og kan virke inspirerende under de nye betingelser i kampen.

Det politiske arbejde skal udvikles i en tid, der er præget af en tilbagevenden til populistisk, ofte neoliberal, politik i mange lande og i internationale organisationer som OECD, IMF og GATT.

De herskende klassers politiske recept er frie markeder, vækst i uligheder i sundhed, uddannelse, bolig osv. samt privatisering og deregulering af offentlig service. Denne politik vender den tunge ende nedad. Populisme i samklang med neoliberalisme medfører, at sårbare og udsatte lag i befolkningen gøres ansvarlige for samfundets problemer. Der tales om en voksende »ældrebyrde«, vækst i »parallelsamfund« og truende »indvandrings- og flygtningestrømme«, delvist fremkaldt af klimaproblemer og borgerkrige i Mellemøsten og Afrika.

Kommunisterne skal derfor i offensiven.

Offensiven kan deles i to slags opgaver, nemlig en politisk-ideologisk indsats og en politisk-organisatorisk indsats.

Den politisk-ideologiske indsats handler om at sætte »system i galskaben«, dvs. forbinde de mange enkeltstående fænomener og sager med de underliggende forhold og med et socialistisk alternativ:

De mange enkeltsager (Sjælsmark, Lindholm, ældreplejen, ordblinde elever, normeringer i daginstitutioner) kræver aktuelle markeringer: politiske drøftelser og udtalelser, læserbreve, henvendelser til byråd, regionsråd og folketing. Forretningsudvalg og landsledelse skal prioritere, hvor og hvordan kræfterne kan sættes ind.

De underliggende forhold (kapitalismens krise, magtkampe mellem stormagter, klimakatastrofen, det socialistiske perspektiv) kræver både analysearbejde og målrettet formidling i forhold til eksisterende medier og organisationer. F.eks. kan der udvikles politik i forhold til at præge fagbevægelsen og partierne til venstre (S, SF, Ø), hvor et kommunistisk synspunkt kan bidrage til det sociale og politiske venstres politiske mobilisering.

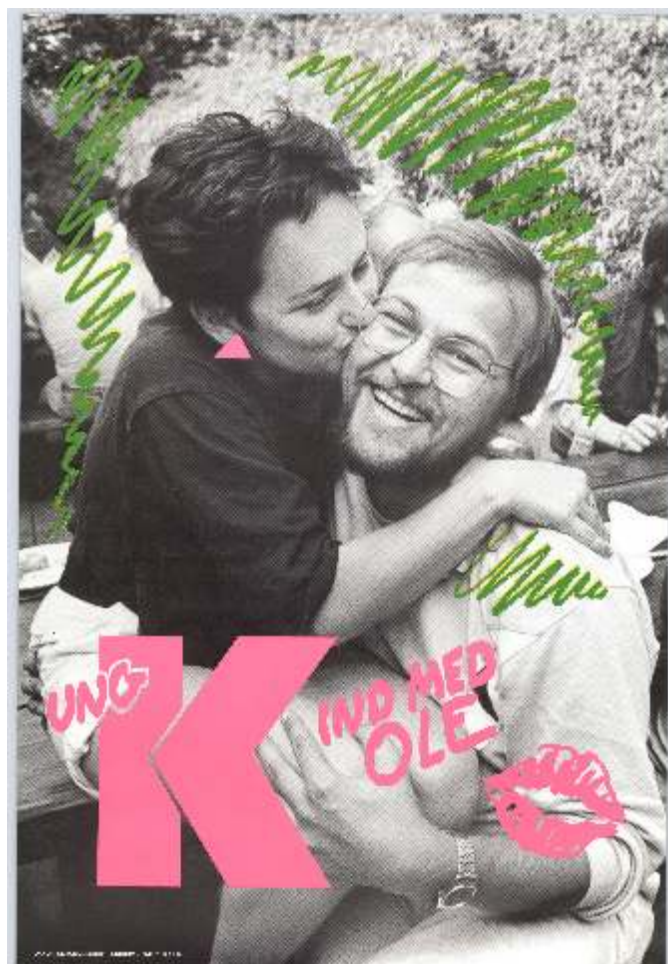
Den politisk-organisatorisk indsats har til formål at vise kommunisterne i gadebilledet. Det gælder både arbejderbevægelsens internationale kampdag og direkte aktioner, der sætter dagsordenen for nødvendige indgreb over for banksektoren, forurenende virksomheder eller dårlige arbejdsvilkår og løndumping. Denne indsats skal også omfatte oplysningsarbejde, offentlige præsentationer osv. med henblik på at fremlægge partiets politik.

Tiden efter den Europæiske Kontrarevolution har været præget af en nyimperialistisk offensiv rettet mod stater, der uden for Vesteuropa og Nordamerika forsøger at hævde den suverænit, som i mange tilfælde blev vundet under afkoloniseringen i kølvandet på de revolutionære sejre i Europa og Østasien. Det er lykkedes en koalition af imperialistiske lande, hvori Danmark indgik, at tilintetgøre det uafhængige Libyen, og det samme er forsøgt i Syrien, men hidtil uden held. Dan-

marks Kommunistiske Parti har ført en konsekvent politik for solidaritet med det kæmpende Syriens forsvar for sin suverænit, og det samme har vi gjort i forhold til det ukrainske folks modstand mod EU's forsøg på at få landet til at løse sin historiske tilknytning til Rusland og i stedet underkaste sig den Europæiske Unions herredømme. Det har været meget svært at slå igennem i denne propagandakamp, også over for de kræfter, vi ellers har et nært samarbejde med, således i Enhedslisten. Der er ingen tvivl om, at der ligger et meget vigtigt arbejdsfelt i at udvikle denne solidaritet og gøre den effektiv i forhold til at svække det danske engagement i den nyimperialistiske offensiv.

DKP vil løbende følge med i og vurdere den politiske og organisatoriske udvikling i Enhedslisten og i Folkebevægelsen mod EU og vil evt. tage selvstændige initiativer for at bekæmpe en – i vore øjne – ugunstig udvikling.

De sidste tredive år har været præget af forandringer, der i høj grad har ændret vilkårene for arbejderklassens og kommunisternes kamp, især i Europa. I dette oplæg er det forsøgt at tage bestik af nogle af disse forandringer og skitsere de retninger, som kommunisternes strategi under de nye vilkår kunne tage. Tredive år er ikke meget i verdenshistorisk sammenhæng, men det er en stor del af et menneskeliv og af en politisk bevægelses historie. Det er på høje tid, at danske kommunister afklarer sig omkring de nye udfordringer og muligheder, som møder os her i starten af det tredje årtusind.

Lang tid – og alligevel ikke

Den 9. november 1919 stiftedes Danmarks Kommunistiske Parti – og den 9. november 2019 fejredes hundredåret i Dansk-Cubansk Forenings hus i Valby, København. Festtalen, der blev holdt af partiets formand, var som nævnt tidligere i bladet baseret på den tale, han havde holdt tre uger før på det kommunistiske verdensmøde i Izmir, Tyrkiet.

Af Henrik Stamer Hedin

Hundrede år er lang tid. Nogle kommunistiske partier er ældre end vores, men de fleste er yngre.

To heroiske epoker rager op over alt andet i vort partis lange historie. Den første er vores andel i den danske modstandskamp mod nazitysk besættelse under Anden Verdenskrig. Danmark blev besat et år før det tyske angreb på Sovjetunionen; vi havde altså et år til at forberede illegaliteten, som kom med angrebet – faktisk i den selv samme nat som en *nacht-und-nebel-operation*, ivrigt understøttet af det danske politi. Flere hundrede danske kommunister blev arresteret den nat, men fordi partiet var forberedt, undslap mange ledende kadre arrestation, og det underjordiske apparat var på plads. Partiet var i stand til at genoptage sine aktiviteter med det samme, og selv samme efterår i '41 udkom de første illegale blade, snart efter fulgt af de første sabotageaktioner. Kommunisternes bidrag var afgørende for modstandskampens sejr i Danmark. Vi måtte imidlertid betale en meget høj pris: Hundreder af vore kammerater mistede livet, enten i kamp eller i tysk fangenskab, andre hundreder vansmægtede i årevis i fængsler og koncentrationslejre; men da partiet trådte ud af illegaliteten i 1945, var det stærkere end nogen sinde.

Den anden heroiske epoke i vort partis historie var vor førende rolle i modstanden mod de såkaldte Europæiske Fællesskaber – det, som i dag er den Europæiske Union. Jeg bruger udtrykket »heroisk«, selv om denne kamp ikke var heroisk i samme forstand som modstandskampen mod nazismen; der var ingen, der satte livet på spil. Men den var heroisk i den forstand, at vi endnu en gang udfordrede en overvældende magtfuld modstander, ikke militært magtfuld denne gang (selv om det var den selvfølgelig også), men magtfuld i propagandistisk formåen. Vi var oppe imod både staten og medierne, der alle med deres forenede styrke advokerede for, at vi skulle melde os ind i EF. Og det var værre endnu. De af jer, der er gamle nok, husker det sikkert, men alligevel:

Op til folkeafstemningen i '72 om Danmarks indmeldelse i EF propagerede alle de store aviser for et »ja«, og det samme gjorde radio og fjernsyn; kun det lille kommunistiske *Land og folk* sagde »nej«. En af de store aviser, *Ekstrabladet*,

Hedin på talerstolen i Izmir. Foto: Skub

skiftede imidlertid holdning i sidste øjeblik. Denne avis, som dengang var den mest udbredte i landet, blev først og fremmest læst af københavnske arbejdere, og det gik op for redaktionen, at dens læsere hældede mod et »nej«. Altså gav avisen sig til at propagandere for et »nej«. Om morgenen på afstemningsdagen udkom avisen med kun tre bogstaver på forsiden: N-E-J. Men inde i bladet var hver eneste højside en helsidesannonce for »ja«, alle indrykket af store, hovedsagelig tyske, monopoler – Krupp, Thyssen, I. G. Farben og alle de andre, der blot en generation før havde støttet Hitler. Der var ingen brug for dybtgående analyser her: Det var klart for enhver med øjne i hovedet, *hvem* det var, der ønskede Danmark ind i EF.

Vi tabte afstemningen, men ikke stort. Og senere vandt vi flere afstemninger om udbygning af EF i retning af den Europæiske Union, først og fremmest den afgørende Maastricht-traktat. Så selv om Danmark *er* EU-medlem, har vi beholdt vor uafhængighed i forhold til vigtige dele af EU-systemet – mest iøjnefaldende den Monetære Union, dvs. euroen. Æren herfor tilkommer mange – ikke mindst Danmarks kommunister.

Man kan ikke undgå at bemærke, at disse to højdepunkter i vort partis århundredgamle historie begge drejede sig om at sikre den nationale uafhængighed – ikke om klassekamp i den snævrere forstand, hvor klassekræfterne tørner direkte sammen på nationalt plan, og socialismen som sådan stod heller ikke på dagsordenen. Sådan kunne det i hvert fald se ud. Hvorfor nu det?

Nøglen til forståelse af denne tilsyneladende modsigelse ligger i imperialismen – mere præcist i, hvad vi har lært af vor teori og analyse af det imperialistiske system som kapitalismens højeste stadium og som den ramme, inden for hvilken den globale klassekamp udspiller sig i vor tid. Kampen for socialis-

men er i dag ikke mulig uden at konfrontere imperialismens kræfter – de imperialistiske stormagter, de internationale forhold, der præges af et centrums beherskelse af periferien, de store transnationale monopoler. Alle er de hindringer i kampen for socialisme. Så imperialismen må overvindes, før socialismen kan sejre.

Som kommunister véd vi dette, fordi Lenin og andre store kommunistiske tænkere har forstået og beskrevet det for hundrede år siden. Vi véd, at kampen mod imperialismen er af den allerstørste vigtighed. Det er der også mange andre, der véd. Men i almindelighed er det en forståelse, som venstrekræfterne i de imperialistiske lande savner. I stedet for at tale om imperialismen taler de om »Vesten«. De er tilbøjelige til at fokusere på kampen for demokrati og menneskerettigheder og bliver derfor meget tit ofre for den imperialistiske propaganda, som bruger – og misbruger – netop disse begreber. Derfor er det svært herhjemme at mobilisere til solidaritet med den syriske kamp for uafhængighed, for som enhver véd – det får vi jo at vide – er der ikke demokrati i Syrien, men en diktator, som fører krig mod sit folk. På samme måde er det næsten umuligt at vinde offentlig støtte til de ukrainske patrioter, der bekæmper det regime, EU har indsat, på grund af den påståede russiske aggression og »folkeretsstridige« annektering af Krim.

Alligevel er disse kampe, denne solidaritet og denne offentlige støtte afgørende; for vejen til socialismen går over besejring af imperialismen også i dens mindre gennemskuelige forklædninger. Det er en svær og vanskelig opgave for kommunister i de imperialistiske kernelande at vinde blot en del af offentligheden for denne kamp. Vi har taget den opgave på os, og den har fyldt en stor del af de hundrede år.

Hundrede år – det er lang tid. Og så alligevel ikke. Selv har jeg været medlem af Danmarks Kommunistiske Parti i 52 år – mere end halvdelen af den tid, partiet har eksisteret. Det har været en spændende tid. Jeg kom ind i partiet, da fokus var på protesterne mod USA's krig i Vietnam og på at fastholde fagforeningerne som kamporganisationer, ikke classesamarbejdsorganer. Senere kom kampen mod EF, som jeg har talt om. I de år søgte alt og alle, der ønskede fremskridt, fred og en bedre verden, mod det kommunistiske parti. Vore majmøder i Fælledparken samlede flere mennesker end socialdemokraternes, mere kampånd, mere fest. Vore *Land og folk*-festivaler tiltrak mennesker langt uden for kommunisternes kreds. Senere gik det igen den anden vej, som vi havde oplevet det før. Men jeg er stolt over at have været en del af vores vigtige kamp og taknemmelig for de år, jeg har været med. Jeg er stadig stolt over at være med.

Tak for det – og kan I have en god fest.

DKP's 100 år fejres også andre steder end i København:

**1919 - 2019, 100 ÅR
FOR FRED OG VENSKAB**

**DKP JUBILÆUMSFEST 23 NOV. KL.17
GLENTEVEJ 1, RANDERS NV**

**MUSIK:
ANJA DYBRIS, SERGIO MARINI OG
KIM DYRHOLM**

**KURDISK MUSIK:
FUAT TALAY OG CAHIT ECE**

**POLITISKE TALER
KONFERENCIER: TANJA ZABELL
SPISNING KL. 18 KR. 50,-**

Danmarks Kommunistiske Partis oprettelse
og årene derefter med udgangspunkt i
DKP Slagelses udvikling i de år

Jens Fransen indleder

Jens Fransen har skrevet flere
bøger om DKP Slagelses historie

**Tirsdag d. 26. november
Slagelse Bibliotek, Stenstuegade 3
Mødelokale 1, kl. 19,30 - 21,30**

Arr.: Danmarks Kommunistiske Parti Sjælland

DKP og modstandskampen

Under landspartikonferencen og jubilæumsfesten lørdag fortalte en række indbudte talere om vigtige sider af Danmarks Kommunistiske Partis bidrag til danmarkshistorien – her om partiets indsats under besættelsen.

Af Jørgen Tved

Tak for indbydelsen til at komme med nogle bemærkninger om DKP's glørværdige indsats i modstandskampen i tiden 9. april 1940 til befrielsen i maj 1945.

I DKP har der aldrig været tvivl om, at kampen mod krig og fascisme var og er noget afgørende. Fascisme havde vi blandt andet set i Italien, men også i Finland, og vi havde set det i Tyskland. Og vi kom senere til at opleve det i Spanien. Danske kommunister var aktive, både når det gjaldt at hjælpe og understøtte tyskere, som var flygtet fra fascisme, og danske kommunister tog aktivt del i den spanske borgerkrig, hvor fascisterne ved hjælp af især tyske tropper, og indirekte af den europæiske storkapital, vandt den borgerkrig, de havde sat i gang.

Partiet var godt klar over, hvad man kunne vente, hvis tyskerne kom her. Det gjorde de som bekendt den 9. april 1940. Og nu kom der en overraskelse. De blandede sig tilsyneladende ikke i danske forhold. Vort parti kunne, næsten uhindret, fortsætte sit arbejde. Der var diskussioner, også i partiledelsen, om man straks skulle indstille sig på illegal modstand eller forsøge at arbejde videre under de nye betingelser. Man valgte som bekendt det fornuftige, at fortsætte sit politiske arbejde, men også indstille sig på, at tingene kunne udvikle sig, så man måtte overgå til illegalitet.

Tiden blev bl.a. brugt til forsat politisk angreb på f.eks. de danske nazister, men åbenlys kritik af Tyskland og alt, hvad de nu stod for, måtte man undlade. Men tiden blev også brugt til at rejse arbejderklassens politiske, faglige og sociale kamp. Borgerkabets parole om, at vi nu alle var i samme båd, en parole som fuldt ud blev støttet af Socialdemokratiet og ledende folk i fagbevægelsen, skulle bekæmpes.

Tiden blev brugt til afholdelse af store og mindre møder. F.eks. blev der i Forum i København, i det største lokale man den gang havde, den 26. januar 1941 afholdt et stort møde, hvor 14000 arbejdere deltog – et møde der gik over i historien, som »de lange underbukser møde«. Vi skal huske, at det var en af de meget hårde isvintre, vi også havde under besættelsen, og Forum var på ingen måde opvarmet. Talerne på dette møde var Borgerrepræsentant Johannes Hansen, fagforeningsformand for de kvindelige metalarbejdere Inger Gamborg og partiets formand Aksel Larsen. Deres taler blev optrykt i en af de sidste legale tryksager fra Arbejderforlaget.

De 3 talere beskrev den voldsomme nedskæring, der skete på de sociale områder og på løn- og arbejdsforhold. De socialdemokratiske ledere på de politiske og faglige områder havde

meget hurtigt bøjet nakken for både tyskerne og den danske storkapital.

Men også på anden måde havde partiet forberedt sig på illegalt arbejde.

I sin bog *Bopa 1942-1945* har den daværende leder af Frihedsmuseet Esben Kjeldbæk skrevet følgende: »DKP's forberedelser på illegalitet omfattede en kæmning af medlemsska-

ren for upålidelige, men også en omorganisering til fem-mandsgrupper. Partiet skulle kunne fungere videre som illegal organisation med nye kommandoveje og nye lokale ledelser, som var ukendte for myndighederne.

Hele partiledelsen fik tildelt illegal bopæl. Børge Houmann var blandt dem, der rejste landet rundt og informerede lokalafdelingerne. Som forretningsfører for *Arbejderbladet* sørgede han for indkøb af en hurtigpresse og papir, der blev deponeret forskellige steder, så man ville kunne trykke illegalt«. Citat slut.

Jeg kan så tilføje, at hvor Houmann selv forberedte sig på sin illegale adresse, ved under et andet navn at færdes og opholde sig i det illegale område, så var der alt for mange af vore ledende folk, der i nogen grad var lullet i søvn, så de den 22. juni 1941 blev overrasket af det danske politi. Det tog ikke noget hensyn til, at det så overtrådte den danske Grundlov i forhold til vore 3 folketingsmedlemmer. Statsminister Stauning havde givet politiet lov at jage og anholde dem. De fik dog kun fat på Martin Nielsen og Alfred Jensen, men Alfred undslap, da han fra Samsø, hvor han havde talt ved et offentligt møde, blev ført til København af en enkelt politibetjent.

Den 22 juni 1941, som var en søndag, gik jagten på kommunister ind. Partiet blev forbudt. Partiets dagblad *Arbejderbladet* blev standset, og alt, hvad det ikke havde været muligt at fjerne, blev beslaglagt. Beklageligvis blev også dele af partiets ledelse, bl.a. Martin Nielsen, taget af det danske politi. Det skete med statsministerens billigelse, til trods for at Martin Nielsen, som var medlem af Folketinget, var beskyttet af den danske grundlov. Den blev uden videre sat ud af kraft.

Det er nødvendigt, at vi forstår, at danske politikere og myndigheder, dengang næsten som nu, dansede helt, som storkapital og besættelsesmagt ønskede. De var endog så ivrige, at da tyskerne havde forlangt 66 navngivne ledende kommunister sat fast, så fangede man over 300.

Jeg skal ikke gå i detaljer, men henvise til den litteratur, som findes. Det er f.eks. Børge Houmanns *Kommunist under besæt-*

telsen og den af Lejf Larsen og Thomas Clausen skrevne *De forvarede*. Og der er mere. I en bog med titlen *Vor kamp vil vokse og styrkes* udgivet af de 2 historikere Hans Kirchhoff og Aage Trommer kan man i forordet læse følgende:

»Det danske kommunistparti (DKP) var, sin lidenhed til trods, en særdeles væsentlig faktor, i landets historie under den anden verdenskrig. I det illegale arbejdes pionerfase 1941-43 var det frem for alt kommunistpartiets aktiviteter, der forstyrrede regeringens samarbejdspolitik og dens forhold til den tyske besættelsesmagt. Dokumenterne tegner et tydeligt billede af partiets virksomhed, politisk og fagligt, ligesom de påviser Frit Danmark-organisationens rolle som en frontorganisation, der opstod på partiets initiativ.«

Bogens titel er hentet fra dokument nr. 99, som sandsynligvis er afsendt fra den københavnske distriktsledelse. Dokumentet er ikke dateret, men formentlig fra december 1942, og en underoverskrift lyder: »Men også vor kamp vil vokse og styrkes.«

Vi kan lære uendelig meget af vort partis historie.

Også i dag burde vi kunne formulere de rigtige paroler. Meget aktuelt det frontale angreb, som med både socialdemokratiet og SF i ryggen er rettet mod hele den almennyttige boligbevægelse. Det er, som om »aktionsenhedens metode«, som vi har læst om og som vi burde have lært af, er gået af mode. Jeg kunne også nævne de angreb, som sættes ind i forhold til pensionsalder og økonomi.

Tilbage til det, man har bedt mig sige noget om her i dag: Partiets kamp mod tysk besættelse og den politisk underkastelse.

Den 20. august 1941 foreslog landets justitsminister at lovliggøre de overgreb, som var sket, og som stadig skete mod danske kommunister. Det skulle nu lovliggøres, at man groft havde tilsidesat den danske grundlov. Loven, som blev forelagt, er af eftertiden blevet kaldt »kommunistloven«.

Forelæggelse og vedtagelse af denne lov kan kun betyde, at alle folketingets partier fuldt ud var klar over, at det, man havde sat i gang den 22. juni, både var ulovligt og grundlovsstridigt. Ikke et eneste parti, ikke et eneste medlem, stemte imod kommunistloven, som i sin konsekvens var en dødsdom over flere både medlemmer og ikke-medlemmer af vort parti.

Det er klart, at forelæggelse af denne beskide lov måtte have et svar. Og det kom i skikkelse af et af de små sanghæfter med tidens populære tekster og melodier, som forskellige bladforlag udgav. Titlen var *Danske Toner*. Det var en meget stor opgave for vort lille og illegale parti, men den blev løst. Omslaget, der skulle ligne andre små sanghæfter, kunne trykkes legalt. Men indholdet var den tale, DKP's formand ville have holdt i Folketinget ved kommunistlovens forelæggelse, hvis han ikke havde været stærkt eftersøgt af dansk politi. Der var mange vanskeligheder, som skulle overvindes, men det kan I læse om i Børge Houmanns bog *Kommunist under besættelsen*. Resultatet var, at ca. 15.000 danskere med morgenposten den 27 september 1941 i en kuvert modtog det lille sanghæfte. De mange kuverter var skrevet i hånden og ikke i den by, hvortil de blev sendt. Kuverterne til f.eks. Viborg var måske skrevet i Ringsted osv. Hvem var det så, kuverterne blev sendt til? Det var lokale tillidsfolk. Faglig, politiske. Det var kendte intellektuelle osv.

Det samlede oplag var på 20.000.

Jeg kan ikke lade være med at nævne Børge Houmann. Han var et organisatorisk talent, og han var en arbejdshest uden lige. Han var også et talent i det illegale arbejde, og alligevel var det fantastisk, at han kom gennem denne periode uden at blive taget. Lad mig give et enkelt eksempel på hans talent. Han havde naturligvis et falsk legitimationskort, og her havde han valgt sine fødselsdata, så de var nemme at huske: 1-2-3 betyder, han var født den 1. februar 1903. Man var tæt på ham nogle gange. Da politiet stormede *Arbejderbladet's* redaktion, fandt man i hans skrivebord en ren skjorte med et renserimærke på. Politiet fandt frem til det lille renseri, hvor skjorten var blevet vasket. I mange dage sad politiet i baglokalet til vaskeriet og ventede på, at han skulle komme efter sin skjorte. Han kom, men rullekonen fik med forskellige grimasser givet besked om, at hans tøj ikke var kommet, men nok ville komme i morgen. Houmann forstod og gik stille og roligt derfra, uden at politifolkene opdagede noget. Fuglen var fløjet.

Men det var jo alle, og især de ledende kommunister, som udførte det utrolige. Det var f.eks. David Hejgaard, som fik besked på at rejse til Århus. Han fik 5 kr. og en adresse, hvorfra han kunne begynde sin kamp. Han skulle jage tyskerne ud af Århus. Helt sådan gik det ikke. Han blev stukket og måtte via Frøslev til tysk KZ-lejr. Han kom dog hjem i live.

Jeg kan også fortælle om Thorkild Holst. Han var partifunktionær og leder af det, der senere udviklede sig til BOPA. På et møde, han havde med to folk i Søndermarken, beklagede de sig over, at han ikke kunne give dem noget sprængstof. Næste gang, han havde møde de to, så havde han et nummer af *Berlingske Tidende* under armen. Her var en historie om en åndssvag bondekarl, der var blevet vred på sin arbejdsgiver og med en avis og en æske tændstikker havde sat ild på bondegården, som nedbrændte totalt. Holst sagde så, at når en åndssvag bondekarl kunne lave så stor ravage, så var der ingen grænser for, hvad to intelligente kommunister kunne præstere.

Og å propos denne historie, så må jeg omtale den store brand i Nordhavnen mod et træskibsværft, der byggede nogle meget lette og meget hurtige træbåde, som med en kraftig motor og bevæbnet med maskingevær patruljerede i Øresund. To mand skulle forsøge at lægge denne virksomhed ned. De var bevæbnet men en lille pistol, der ikke kunne skyde, en bidetang og en flaske petroleum. Jeg har kendt dem begge meget godt. Efter at de havde afluret den tyske vagt, som gik en runde langs et hegn, klippede de hegnet over, og den ene løb frem til bådværftet. Han kom op på loftet, hvor der var godt med høvlspåner. Petroleum på og et par tændstikker. Der kom hurtig god ild. Og så af sted. Nu kunne de adstadigt og roligt på deres cykler køre hjem og på vejen kunne de høre en masse brandsprøjter. Dagen efter kunne de i aviserne læse, at man havde oplevet en af de største brande i Københavns historie. Den ene var Johan Sørensen, og den anden var Karl Christensen. Jeg har senere forsøgt at få dem til at fortælle, hvem af dem der holdt vagt, og hvem der satte ild på. De hævdede begge at være pyromanen.

Nu jeg er i gang med historie, så kan jeg også fortælle hvad der er skrevet i en bog af en tidligere journalistelev på *Land og Folk*. Det er Kjeld Koplev, der fik sin uddannelse der. Han har

skrevet en bog, *Den kejtede Kommunist*. Som jeg tidligere har fortalt, så var Holst leder af det første BOPA i København. Han havde fået besked på, at han aldrig måtte sove hjemme og aldrig mere end én nat på samme sted. En meget tidlig morgen på Kong Georgs Vej vågnede han ved lyden af bremsende biler. Hurtigt kom han i tøjet og sin sorte frakke og naturligvis også den bløde hat. Hurtigt ud ad døren, som han smækkede, og så stod han og ringede på klokken, da tyskerne kom stormende op ad havegangen. Han sagde, at der vist ikke var nogen hjemme, for han havde ringet nogle gange. Han blev brutalt fejlet til side. Tyskerne vidste bedre. De skød låsen og hoveddøren i smadder, så Holst lettede på hatten og undskyldte og gik sin vej.

Nu var det jo ikke kun i København og i de store byer, at modstandsbevægelsen blev bygget op. Så lad mig fortælle om, hvordan det gik for sig i min egen by Frederiksværk.

I byen var et lille bogbinderværksted, hvor bogbinderen, hans navn var Aksel Toft, også var lokal redaktør af *Frederiksborg Amts Venstreblad*. Det var trods navnet en radikal avis. Aksel Toft var medlem af det radikale venstre. Hans kone var også aktiv. Han havde i samme hus et lille duplikatorbureau, og hun skrev lejlighedssange for folk. Hun hed Marie og var medlem af DKP fra 1938.

Kort efter besættelsen indbød de nogle håndplukkede folk til et møde, som efterfølgende blev til en studiekreds i *Det Kommunistiske Manifest*.

Jeg har forgæves forsøgt at få alle navne på dem, som var blevet indbudt til møde og studiekreds, men antallet har været 8-12 stykker, og de har sandsynligvis også haft en anden radikal med, nemlig lægen fra Skævinge, som havde været meget aktiv i arbejdet med tyske flygtninge. Hans navn var Georg Moltved.

Jeg ved ikke, hvornår han blev medlem af DKP, men jeg gik til studiekreds i SUKP's historie, efter at jeg blev medlem af DKU i 1947, hvor han var leder.

Tilbage til modstandskampen.

For vort parti var det vigtigt, at man regelmæssigt skriftligt kunne henvende sig til befolkningen. Fra den 5. oktober 1941 skete det gennem løbesedler, der udkom månedligt under titlen *Politiske Maanedsbreve*. Der udkom i alt 7 numre. Fra og med nr. 8, der udkom 1. marts 1942, hed bladet *Land og Folk*, og det navn beholdt bladet også efter befrielsen.

Bladet blev i begyndelsen trykt ved en lille bogtrykker i Glumsø, der ligger i nærheden af Næstved, og var på helt forretningsmæssige vilkår, så den 15. juni kunne de aflevere 8.000 stk. *Land og Folk* og 5000 stk. af *Frit Danmark*, men bogtrykkeren kunne ikke holde sin mund, så 8 dage senere blev han og hans broder anholdt af politiet.

Efter Glumsø blev *Land og Folk* og *Frit Danmark* så trykt i Hundested af en lille gruppe bestående af Margrethe Eriksen, søsteren Else Sørensen, broderen Peter Pedersen, Kjeld Sørensen og Karl Pedersen.

Den 29 december 1942 stormede ikke minder end 30 politifolk det lille trykkeri, hvor de fandt

gruppen samlet ved et bord i færd med at dele en såkaldt sort gris – det vil sige en gris, de havde købt direkte ved en bonde uden om den normale rationering.

Else lod de gå. Hun fortalte, at hun med sine to små børn var kommet fra København for at få lidt af grisen. Det var godt for Else og for modstandsbevægelsen. En anden – Kontaktmanden mellem Houmann og Trykkeriet Harald Hansen – skulle også have været der, men hans lille datter var blevet syg, så han var blevet hjemme. Til gengæld måtte han under jorden. Men i maj 1985 fik han på den sovjetiske ambassade overrakt den sovjetiske mindemedalje for den fælles kamp mod fascismen.

Kære venner! I har nu fået et lille rids af DKP's arbejde i modstandskampen.

Det kunne have været meget større. Jeg kunne have fortalt om kampen og dens organisering i Esbjerg, i Odense osv. Jeg kunne have fortalt om de blodige dage i København i juli 1944. Ingen steder kom disse aktioner i stand, uden at vort parti spillede en ledende rolle.

For nylig kom en af mine bekendte og forærede mig en bog. Titlen var *Tand for Tunge* om modstandskamp i Gundsø. På en af de første sider fortælles om en lokal sabotage, der blev udført der den 11. august 1943. De skriver, at de fik hjælp af 3 dygtige BOPA-folk: Morten, som i virkeligheden hed Villy Olsen, og som langt senere var fotograf på *Land og Folk*. Det var Skren, dæknavn for Svend Eduard Rasmussen. Han blev henrettet den 22. november 1943. Og det var Chas, som vi lærte at kende under navnet Harald Nielsen.

Men lad mig slutte, næsten som jeg begyndte. Intet parti, ingen organisation har betydet så meget i kampen mod fascisme og besættelse som vort kommunistiske parti. Uden vort parti ville Danmarks omdømme ude i verden have været som i begyndelsen af besættelse, hvor man omtalte Danmark som Hitlers lykkelige kanariefugl.

I 1945 var intet land i tvivl om, at vi med fuld ret kunne deltage i stiftelsen af de Forenede Nationer.

En anden af de indbudte talere var fhv. MEP Jens-Peter Bonde, som fortalte om DKP's indsats i modstanden mod EF/EU. Foto: Skub

Tid til at stå sammen

Der var flere udenlandske, mest nordiske, gæster til partijubilæet. Vi bringer her den hilsningstale, som gæsten fra Sveriges Kommunistiske Parti (SKP) holdt. Flere vil måske blive bragt i kommende numre.

Af Winnie Svendsen

Kære Kammerater i DKP.

Jeg har den store glæde at overbringe en hilsen fra landsledelsen i SKP i anledning af DKP's 100-årsdag. Dagen er ekstra speciel for mig, fordi jeg oprindeligt er fra Danmark, hvor jeg var medlem i DKP og DKU i 12 år og var med til bl.a. 60-års jubilæet og mange andre gode arrangementer.

Vi vil takke for invitationen til jeres fejring af 100-året, og er vi glade for, at vi har denne mulighed for at knytte kontakt med ligesindede. Vi har ikke valgt samme strategi i alt, men vi har samme mål om at ville forandre verden til et bedre sted at leve for folket.

Det er tid til at stå sammen; på flere steder rundt om i verden fyldes gaderne af protesterende mennesker. Trods kontinenters afstand ligner kravene hinanden og er lige berettigede.

I Chile er folket gået ud på gaderne for at slås for et værdigt liv. Regeringen i Chile forsøger slå protesterne ned med vold; vi ser billeder i nyhederne, der minder om militærjuntaens tid i 70'erne og 80'erne.

I Haiti har folket i over et år protesteret mod massiv fattigdom; folket rejser barrikader og kæmper mod politiet, som slår tilbage med tåregas og over vold.

I Libanon protesteres mod korrupsion, i Irak protesterer folket for at få sine basale behov opfyldt og bliver mødt af den irakiske stats kugler. I de fleste lande i Latinamerika er der protester og kampe.

Samtidigt er der demonstrationer i Grækenland, Sudan, Sydkorea, Frankrig, Spanien, og i flere og flere lande syder utilfredsheden. Nedsikringer rammer større og større dele af verdens befolkning, og angrebene hagler ned over os. Kapitalismen rammer den arbejdende befolkning hårdt over hele verden, og vi betoner, at ingenting sker isoleret – kampen er den samme i alle lande.

At folket presses stadig hårdere, skyldes forskellige faktorer:

- Konkurrencen i det imperialistiske system bliver hårdere og tvinger kapitalisterne i hvert enkelt land til at gennemføre stramninger for at maximere sin profit og dermed også sin

konkurrencekraft på det internationale marked.

- Den næste kapitalistiske krise er på vej, og i land efter land gennemfører kapitalen forebyggende foranstaltninger for at kunne imødegå dels den skærpede klassekamp, dels det øgede pres, som enhver virksomhed mærker under en kapitalistisk krise.

- Det imperialistiske verdenssystem, hvor hvert kapitalistisk land agerer for sit eget bedste, tvinger virksomheder verden over til at jage de mest fordelagtige forhold. Den konstante jagt på lande med endnu billigere arbejdskraft er en del af kapitalismens DNA, og for arbejderne i hvert land betyder det tilbagevendende angreb på løn- og arbejdsvilkår.

I vores eget land mærker vi også enorme angreb på ansættelsessikkerheden og på den strejkeret, vi har tilkæmpet os gennem hård faglig kamp. Også i vores eget land gælder kapitalismens jernhårde logik.

Det tilfalder kommunisterne i hvert land at lede kampen på ret vej: I konfrontation mod kapitalismen. Indenfor kapitalismens rammer findes der ingen løsning – den kan ikke afskaffe eller mildne sin egen karakter eller udvikling. Et stort ansvar hviler derfor på kommunisterne: Nemlig at vise, hvad en socialistisk verden har at tilbyde, og lede folket i kamp for den verden. Derfor advarer vi imod at ensidigt rette kampen mod neoliberalismen – vi tror ikke, en anden form af kapitalisme skulle være mulig. Neoliberalismen er intet andet end den moderne kapitalismes naturlige udtryksform.

Vi byder alle fremskridt, som folket tilkæmper sig, velkomne; samtidigt er vi tydelige med at sige at kampen skal ledes i konfrontation mod hele det kapitalistiske system, den må ikke stoppe halvvejs, kampen skal sigte på at afskaffe kapitalismen – ellers fortsætter angrebene på arbejderne rundt omkring i verden.

I SKP påtager vi os bevidst rollen; vi gør hvad vi kan for at vise tingenes tilstand for arbejderne og folket i Sverige. Vi byder derfor alle de protester, som bliver mere og mere almindelige i Sverige, velkomne, og på samme måde byder vi alle muligheder for samarbejde velkomne.

Med mig til DKP har jeg en løbeseddel fra vores igangværende kampagne rettet mod unges dårlige levevilkår, en lille bog om svensk arbejderbevægelses historie samt et trykt billede af vores fælles ideologiske grundlag, Marx, Engels og Lenin med proletare hilsener fra SKP til DKP

Valget står i dag, som for præcis 100 år siden – mellem socialisme og barbari.

Sveriges kommunistiske parti

Hilsener til DKP's 100 år

Adskillige broderpartier i det tidligere Sovjetunionen har sendt hilsener til partijubilæet. De bringes nedenfor. Hilsenerne er formidlet og oversat af Aksel V. Carlsen.

Hviderusland

Den 9. november fylder Danmarks Kommunistiske Parti 100 år. På vegne af kommunisterne i Hvideruslands venstrekræfters parti »For en retfærdig verden« sender vi jer de varmeste hilsener i anledning af dette enestående jubilæum!

Igennem et helt århundrede har DKP været de danske arbejderes trofaste grundvold i kampen for en socialistisk fremtid, for social retfærdighed og folkemagt.

DKP har vist sig trofast overfor marxismen-leninismen og anvender med omtanke dens grundprincipper i forhold til nutidens nationale og globale problemer. I erkender nødvendigheden af en stadig udvikling af den marxistisk-leninistiske teori og praksis og yder selv et betydeligt bidrag hertil.

Igennem disse 100 år har DKP vist sig som en politisk og samfundsmæssig faktor, der altid har været i forreste linie i kampen for arbejderens civile og social-økonomiske rettigheder.

Vi ønsker alle danske kommunister fortsat at kæmpe for arbejderens selvorganisering og gøre denne proces til en bevidst politisk kamp for socialisme.

På vegne af Hvideruslands venstrekræfters parti »For en retfærdig verden« ønsker jeg alle DKP's medlemmer et godt helbred, åndsmod, udtømmelig energi og fortsat bevægelse fremad mod nye sejre!

Vore to partier er knyttet til hinanden med stærke kammeratlige bånd. I kan altid regne med de hviderussiske kommunisters støtte og solidaritet.

Længe leve Danmarks Kommunistiske Parti! Længe leve socialismen!

Formand for Hvideruslands venstrekræfters parti »For en retfærdig verden«,
Sergej Karjakin

Rusland

Ruslands Forenede Kommunistiske Partis centralkomite sender jer en broderlig hilsen og gratulerer med et stolt 100-årsjubilæum. Vi ønsker jer fremgang i kampen for socialisme og kommunisme, for et samfund præget af fremskridt og retfærdighed, for et samfund uden den nationale og globale kapitals magt og uden imperialistisk undertrykkelse!

DKP er blandt verdens ældste kommunistiske partier. Det blev stiftet af Socialdemokratiets venstrefløj og var blandt de første, der tilsluttede sig Kommunistisk Internationale. De danske kommunister spillede under Anden Verdenskrig en fremtrædende rolle i den antifascistiske kamp. Jeres illegale parti var en ledende kraft i modstandsbevægelsen. Mange kommunister blev arresteret af fascisterne. Mange kommunisters navne, herunder Thøger Thøgersen, Knud Jespersen, Alfred Jensen og Martin Andersen Nexø, er med gyldne bogstaver indskrevet i historien.

I vores tid, hvor den kapitalistiske reaktion tager til, er DKP trofast overfor marxismen-leninismen og yder et vigtigt bidrag til venstrekræfternes bevægelse både i Danmark og i Europa.

DKP's stemme er en del af de progressive kræfters protester imod NATO-blokken, imod EU og trojkaens katastrofale politik og i kampen for arbejderens rettigheder. DKP har ingen illusioner vedrørende de borgerlige partier, men har udviklet vigtig erfaring for bredt enhedsarbejde for demokratiske landvindinger.

Det er en stor ære for os i Ruslands Forenede Kommunistiske Parti at have broderlige forbindelser til de danske kommunister. DKP var blandt de partier, der efter vores stiftelse gav os et venligt håndslag. Vi er glade over i tankerne og ideologisk sammen med jer at kunne fejre DKP's 100-årsjubilæum.

På vegne af
Ruslands Forenede Kommunistiske Partis centralkomite,
partisekretær Darja Mitina

Under landspartikonferencen indløb yderligere en hilsen fra Den Russiske Føderations Kommunistiske Parti, underskrevet af Gennadij Zjuganov. Denne hilsen er imidlertid endnu ikke kommet redaktionen i hænde.

Moldova

Moldovas kommunister lykønsker jer med 100-års jubilæet for Danmarks Kommunistiske Parti!

Hele DKP's historie er en uselvsk og kompromisløs kamp mod udbytning, for social retfærdighed og international broderskab.

Det danske samfund bør erkende, at den nuværende relative

velfærd i første række skyldes den afgørende rolle, som kommunisterne har spillet i opbygningen og udviklingen af landets fagbevægelse. Det var netop kommunisternes radikale krav, deres evne til at mobilisere arbejderklassen til kamp, der fik arbejdsgiverne til at vise imødekommenhed og til at udvide de civile rettigheder.

Et særligt kapitel i DKP's stolte historie er knyttet til besættelsestiden fra 1940 til 1945.

Trods forbud førte de danske kommunister med ord og med våben en heltedigtig antifascistisk kamp mod den nazistiske besættelsesmagt. Flere hundrede kammerater kom bag tremmer og endda i kz-lejre. Snesevis af kammerater blev udsat for tortur og henrettet. Men alligevel blev der kæmpet videre frem mod Den Store Sejrsdag.

Og nu hvor nazismen atter stikker sit fjæs frem i hele Europa er ingen andre end kommunisterne i stand til at udfordre fascisterne. Vi kommunister bør samles for resolut at afvise nazismen. Moldovas kommunister mener at tiden er inde til at stifte en ny Internationale for at være parat til at give et kompetent svar og bekæmpe tidens mange aktuelle udfordringer og trusler.

Kære Kammerater!

Kapitalismen er ramt af en ny systemkrise. Og den krise er så dyb, at der ikke findes nogen løsning indenfor de eksisterende økonomiske og ideologiske systemer. Vi ved alle, at for at forlænge sin eksistens er kapitalmagten parat til uden at ryste på

hånden at kaste menneskeheden ud i konflikter og krige.

Derfor er det en fælles opgave for alle venstrekræfter og først og fremmest for de kommunistiske partier at kæmpe for verdensfreden. Vi er overbeviste om at vejen ud af den blindgyde, som kapitalismen har ført menneskeheden ind i, bygger på den udødelige marxistisk-leninistiske lære, som er vores fælles grundlag.

Det kommunistiske alternativ tillader ikke kun at overvinde den tiltagende verdenskrise, men åbner også for muligheden for at opbygge et nyt retfærdigt samfund.

Kære kammerater! I forbindelse med DKP's 100 års jubilæum udtrykker vi vores støtte og solidaritet med jeres fortsatte kamp!

Med kommunistisk hilsen,

Centralkomiteen for Kommunisternes Parti i Republikken

Moldova

Aljona Karaman

Ukraine

I anledning af DKP's markering af 100-året for partiets stiftelse den 9. november 1919 hilser Ukraines Kommunistiske Partis Centralkomite de delegerede ved partiets landskonference.

Vi, Ukraines kommunister, har nøje studeret jeres historiske erfaringer for revolutionær kamp. Det gælder ikke mindst jeres indsats i fagbevægelsen siden midten af 1920'erne, da DKP spillede en vigtig rolle både lokalt og regionalt og erobrede vigtige positioner i flere fagforeninger, blandt andet i Søfyrbødernes Forbund.

Vi beundrer jeres illegale antifascistiske aktiviteter under den tyske besættelse. I udgav allerede i 1941 adskillige illegale skrifter, herunder 22 illegale aviser. I formåede at stifte både KOPA (Kommunistiske Partisaner), hvor blandt andet veteraner fra den spanske borgerkrig førte væbnet kamp mod besættelsesmagten under ledelse af den kommunistiske arbejder Eigil Larsen, og desuden BOPA (Borgerlige Partisaner).

Mange af os har læst om det antifascistiske Frihedsråds virke og ved, at Mogens Fog, professor ved Københavns Universitet, var blandt dets ledere. Æret være modstandsfolkenes minde!

Ukraines kommunister værdsætter vores danske kammerat,

kommunisten Herluf Bidstrups originale antifascistiske og anti-imperialistiske tegnninger. De virker stadig inspirerende.

Ærede kammerater og venner!

Vi kommunister i Ukraine forsikrer jer om, at vi fortsat vil bidrage til styrkelsen af vores internationale venskab og kæmpe for den internationale kommunistiske bevægelses enhed imod imperialismen og imod den fascisme, der atter viser sit ansigt. Vi kæmper alle for ægte folkemagt og socialisme i vore lande.

Vi ønsker jer alle godt helbred, lykke, politisk optimisme og nye sejre til gavn for Danmarks arbejdende folk!

Proletarer i alle lande foren jer!

Længe leve Danmarks Kommunistiske Parti!

Længe leve det internationale venskab mellem Danmarks Kommunistiske Parti og Ukraines Kommunistiske Parti!

Med respekt,

Førstesekretær for Ukraines Kommunistiske Partis Centralkomite,

Pjotr Simonenko

Er vi villige til at gå videre?

For 21. gang mødtes verdens kommunister den 18.-20. oktober i Izmir, Tyrkiet. DKP var repræsenteret ved to kammerater, hvoraf den ene har skrevet nedenstående reportage.

Af Birgit Unnerup

Der var dejligt i Tyrkiet

Jeg har ikke været i Tyrkiet før, og jeg havde ikke tænkt nærmere over, hvordan der ville være. Mødestedet var angivet til Izmir, men det lå mere end en times kørsel fra Izmir – op langs kysten. Jeg fik dog ikke nydt turen, da det var mørkt både på vejen derop (torsdag aften) og tilbage (mandag morgen meget tidligt). Nærmeste by er Çeşme, men hotellet (Grand Ontur Hotel) lå uden for byen – helt ned til vandet, dvs. Middelhavet.

Det er et stort hotel – ret luksuriøst. Da det var uden for sæsonen, havde det tyrkiske parti – TKP – fået et godt tilbud. Vi var de eneste gæster, og det var dejligt. Og alle mødedeltagere gik med navneskilte, så det var nemt at konversere.

Vejret var også dejligt – mildt, dansk sommervarmt, solskin. Jeg forstod den tiltrækning, Middelhavskysten har. Kysten bestod af høje klipper, så hotellet havde egen elevator til vandet, hvor der var en lille sandstrand og diverse bade faciliteter. Så nu har jeg dyppet tæerne i det inderste af Middelhavet.

Fredag inden aftensmaden sad jeg og nød solnedgangen over havet og bjergene på den nærliggende græske ø.

Dejlig middelhavsmad med meget frugt og grønt. Både naturel og søbet ind i olivenolie eller smør. Det kan få alt til at smage godt. Til kaffen og til alle måltider var der alskens kager og desserter.

Om mødet

Principielt var det et fælles arrangement mellem TKP og det græske parti KKE, men det kom frem, at ingen rigtig havde ønsket at arrangere mødet, så der var stor taknemmelighed over for TKP, der havde påtaget sig ansvaret og arbejdet. Det fremgik ikke rigtigt, hvad KKE havde bidraget med, men der er meget at se til med et så stort arrangement, og det fungerede upåklageligt. Der blev tolket til engelsk, tyrkisk, græsk, russisk, arabisk, spansk og fransk.

Det er ofte et problem ved disse møder, at folk taler for længe, men på dette møde blev folk pænt bedt om at slutte efter de 8 minutter, der var afsat. Der var storskærmsbilleder, hvor alle kunne følge med i tiden. Det bevirkede, at mødet forløb efter planen. Eneste afvigelse var noget råberi kort før mødets afslutning. Der var flere involverede, og det handlede vist nok (det foregik på et for mig uforståeligt sprog – muligvis arabisk – og blev ikke oversat) om et partis optagelse eller ikke-

optagelse på SolidNets liste og/eller på listen over mødedeltagere.

De triste englændere

Ved gallamiddagen lørdag aften var der dækket til alle på terrassen ved siden af den store pool. Der var bordplan, og jeg sad over for de to englændere fra Communist Party of Britain. Jeg spurgte forsigtigt, hvordan de så på EU. Om de var for eller imod. Lidt forsagt gav de udtryk for at være imod og dermed for Brexit. Det roste jeg dem for og fortalte, hvor vigtigt det var for os (danskerne), at UK faktisk kom ud af EU. Det lavede dem vældigt op at høre, at det faktisk var vigtigt. De var tydeligt præget af den altovervældende propaganda om, at det er et stort Brexit-kaos, og at englænderne ikke kan finde ud af, hvad de vil. Jeg spurgte så til det formentligt snart kommende parlamentsvalg (nu fastsat til den 12. december), og de ønskede sig en venstreorienteret Labour-sejr, men tvivlede på, om en kommende Labour-regering ville (være i stand til at) gennemføre sit eget program, som var præget af Corbyn, men også havde mange modstandere blandt deres parlamentsmedlemmer og hos evt. støttepartier. Og så er der jo tvivlen om, hvorvidt Labour overhovedet vil ud af EU og dermed respektere folkeafstemningen, eller om der i givet fald vil blive udskrevet en ny afstemning eller lavet en ny aftale med EU, der i praksis betyder, at UK bliver i EU. Men de britiske kommunister tror altså stadig på Corbyn.

Det er hårdt for kommunister at acceptere, at det er de nationalt konservative eller patriotiske partier, der pt. bekæmper det overnationale kapitalistiske herredømme.

Det vi ikke taler om

Dilemmaet afspejlede sig også i mødets indlæg, der stort set ikke beskæftigede sig med hverken EU eller Brexit, ligesom de patriotiske partier og deres succes med at opfange den store utilfredshed med EU og nyliberalismen kun blev nævnt i bisæt-

ninger som ubehageligheder, der skulle bekæmpes eller altså ignoreres.

Andre ting, der ikke blev talt om: Cyperns deling, folkerepublikkerne Donetsk og Lugansk, klimaet og – mærkeligt nok – Tyrkiets militære aktion i Syrien.

Tyrkiet i Syrien og det kurdiske spørgsmål

Og dog. En del talere nævnte sagen, men på samme måde som de patriotiske partier: en ubehagelighed, som blev fordømt og gerne måtte forsvinde. Der var ingen, der satte det i perspektiv af den amerikanske militære intervention i Syrien, herunder beskyttelsen af de kurdiske militser som tak for deres indsats mod IS i Irak. Ingen fordømte den amerikanske eller andre vestmagters (herunder Danmarks) militære aktioner i Syrien. Ingen vurderede de faktiske forhold, der betød, at nu – efter den amerikanske tilbagetrækning – kunne russerne og Syrien få indflydelse på sagen og herigennem først og fremmest sikre en bevarelse af den syriske stats enhed og suverænitæt. Erdoğan havde klart udtalt, at der ikke lå territoriale krav bag aktionen, men en (begrundet) tyrkisk frygt for, at der ville blive etableret en kurdisk stat ved Tyrkiets sydlige grænse.

Som jeg har forstået det, så bor der kurdere i den del af Syrien, der grænser op til Tyrkiet, men der er ikke »et kurdisk område« på den måde, at befolkningsflertallet er kurdere. De kurdiske militser er kurdiske, ikke syriske, dvs. ikke nødvendigvis syriske kurdere. De har set deres chance og har fået amerikansk/vestlig hjælp, herunder massiv våbenhjælp. Og det ville passe USA og Israel fint at få kontrol med en del af Syrien lige op til Tyrkiet på samme måde, som de har kontrol med den kurdiske del af Irak. De mere seriøse medier taler da heller ikke om »de kurdiske områder« i Syrien, men om »de kurdisk kontrollerede områder«, dvs. militserne støttet af USA.

Kurderne og Lenins nationalitetspolitik

Formanden for TKP, Kemal Okuyan, holdt lørdag aften et oplæg om kurderne i Tyrkiet. Det var annonceret, at han ville tale om den tyrkiske aktion i Syrien, men det blev det så ikke. I Tyrkiet er der et stort område, der er kurdisk, men der bor også rigtig mange kurdere i de tyrkiske storbyer - især Istanbul. Derfor får det kurdiske parti mange stemmer over hele Tyrkiet. Ingen tvivl om at kurderne i Tyrkiet bliver diskrimineret på samme måde, som etniske minoriteter bliver det de fleste steder. Og der er ikke rigtig nogen (kommunister), der fremfører Lenins nationalitetspolitik som en løsning. Hvad gik

den ud på? Giv de etniske minoriteter positiv særbehandling, så de kan udvikle sig hurtigere end majoriteten og derved se, at de har reelle muligheder for et bedre og ligeværdigt liv. Det kunne være et vigtigt emne til næste år, der er 150-året for Lenins fødsel.

Kemal Okuyan. Foto: TKP

KKE tager bladet fra munden

Under overfladen ulmer det. Det blev straks i begyndelsen af mødet italesat af KKE (det græske arrangørparti), hvis generalsekretær Dimitris Koutsoumpas gjorde rede for KKEs udvikling (sejre og fejl), Kominterns rolle (det gode og fejlene) og synet på det nuværende internationale samarbejde. Det er godt og nødvendigt, men det er på tide at komme videre efter traumerne som følge af den europæiske kontrarevolution. Og »videre« betyder flere fælles aktiviteter og en ændring af de internationale møder i retning af en »organisation« med en fælles strategi og i hvert fald derhen, at aktuelle og strategiske politiske emner kan diskuteres, så møderne ikke (i bedste fald) bare er en præsentation af det enkelte partis politik og/eller situationen i det pågældende land eller (i mange tilfælde) en uinteressant opremsning af floskler.

Koutsoumpas nævnte 4 områder, hvor der er behov for at komme videre:

1: Den internationale kommunistiske bevægelse mangler evnen til at udvikle en revolutionær strategi; det har stået på

siden Kominterns nedlæggelse, dvs. under og efter anden verdenskrig. Det vil sige en strategi for socialisme.

2: Troen og arbejdet på at etablere en form for demokratisk regering som politisk strategi – ofte som en slags frihedskamp for at komme ud af en national afhængighed af andre magter – har været set som et led i kampen. Men det resulterer aldrig i hverken uafhængighed eller en socialistisk revolution.

3: Der var og er et stort element af utopisme i forestillingerne om overgangen til socialisme, herunder illusionerne om mulighederne i et samarbejde med Socialdemokraterne. Et særligt bekymringspunkt er det faktum, at trods de manglende resultater af de nuværende »strategier«, så fortsætter partierne ufortrødent.

4: Mange kommunistiske partier – især i Vesteuropa (rigtig meget af kritikken er særligt rettet mod de vesteuropæiske partier) – er i praksis blevet en slags socialdemokratier, der reelt har opgivet socialismen og revolutionen. Herved har partierne ignoreret erfaringerne fra Oktoberrevolutionen.

Talen er udgivet i bl.a. en engelsk udgave og ville være et godt grundlag for en strategisk debat i det øjeblik, hvor et flertal i partiet(s ledelse) erkender, at den nuværende situation er utilfredsstillende, og at der kun er os til at ændre den, og at vi derfor må tænke nyt (eller gammelt) og opgive de dele af vores politik, som bevisligt kun fører til yderligere tilbagegang.

Adskillige talere – i hvert fald en 10 stykker – tilkendegav i deres indlæg, at de var villige til at gå videre med møderne, så en diskussion af politiske emner kunne indgå.

Det svenske mirakel

Langt nede i rækken af talere (det gik alfabetisk efter landnavn) var en ung svensker, der tog fat om adskillige nælders rod. Partiet – SKP – havde sidste år holdt en konference om Komintern, hvor de havde drøftet adskillige interessante spørgsmål såsom:

- var folkefronterne (også) et spørgsmål om at hjælpe Sovjet?
- spørgsmålet om socialdemokratiet, dvs. uviljen mod at se dem som modstandere ud fra devisen om, at der er mange gode folk
- dårlig strategi både at kritisere socialdemokratiet og at (ville) samarbejde med dem
- 30'ernes fokus på modsætningen fascisme/demokrati frem for arbejde/kapital, hvilket førte til et valg mellem forskellige slags kapitalisme
- problemet eksisterer også i dag, hvilket fører til valg mellem kapitalistiske alternativer, dvs. en strategi for »det mindste onde«
- disse overvejelser er også vigtige mht. magtspørgsmålet.

Udtalelsen

Udtalelsen fra mødet ligner sig selv fra år til år og er karakteri-

seret ved, at ingen må være uenige, hvilket gør den svag, men det er magtpåliggende for mange. En del talere, som formentlig har siddet i arbejdsgruppen, appellerede kraftigt til, at uenigheder ikke måtte skinne igennem i udtalelsen. Grækerne og andre presser på, men flere holder igen. Spørgsmålet er, om den internationale kommunistiske bevægelse fortsat skal lade sig nøje med, at vi kan være i rum sammen og høre på hinanden, eller om det er på tide – og muligt – at komme videre gennem politiske diskussioner og konklusioner. Det er et spørgsmål, der også ligger og lur i vort eget parti, som efter min vurdering er på samme niveau som disse møder. Vi hører på hinanden – eller lader hinanden tale (som regel da) – men af angst for splittelse eller for den virkelige verden undlader vi politisk debat og politiske konklusioner.

Udover forfatteren til denne reportage deltog DKP's formand Henrik Stamer Hedin, der talte på partiets vegne. Talen blev senere efter en let omarbejdning brugt som festtale ved partibilæet den 9. november og bringes i denne form andetsteds i bladet. – Red.

Arbejdsgruppen, der forbereder møderne, består af 28 partier, pt. fra Brasilien, Cuba, Cypern, Tjekkiet, Nordkorea, Grækenland, Ungarn, Indien (2), Iran, Israel, Italien, Libanon, Nepal, Norge, Palæstina (2), Portugal, Rusland (2), Sydafrika, Spanien (3), Sudan, Tyrkiet, Ukraine og Vietnam.

Kønsfordelingen

Hvert parti havde et indlæg på 8 minutter. Jeg noterede ret flittigt køn og aldersgruppe. Blandt de 67 noterede var der 10 kvinder og 57 mænd. Aldersfordelingen var 35 ældre og 32 yngre eller midaldrende. Så ligestilling var der ikke meget af, men det var også et af de emner, der ikke blev talt om.

Appel

fra det 21. møde for kommunistiske og arbejderpartier i Izmir, 20. oktober 2019

Det 21. møde for kommunistiske og arbejderpartier blev holdt i den tyrkiske by Izmir gennem et fælles ansvar for KKE og TKP. På mødet var der 137 delegerede fra 74 partier fra 58 lande, som alle udtrykte deres kammeratlige taknemmelighed over for begge partier for at have påtaget sig dette ansvar.

I år er det 100-året for grundlæggelsen af Komintern. Vi har oplevet mange situationer, der igen og igen har bevist vigtigheden af de kommunistiske partiers solidaritet og fælles kamp samt vigtigheden af enheden i de revolutionære anstrengelser for at overvinde det destruktive kapitalistiske system, som ikke har nogen fremtid.

Millioner af mennesker verden over oplever at blive nægtet deres rettigheder og må se, at deres problemer – fattigdom, arbejdsløshed, flugt og migration – bliver forværret som resultat af et historisk forældet socialt system. De skærpede klasse-modsætninger og de interne imperialistiske stridigheder er et resultat af en udvikling, hvis mål er profit for monopolerne samt udbytning.

Modsætningen mellem arbejde og kapital uddybes i overensstemmelse med kapitalismens udbytning, undertrykkelse og aggressive karakter, og det er altid arbejderklassen, som må bære byrderne.

Konkurrence, krigszoner og spændinger er stigende som en konsekvens af den imperialistiske aggression. Stadig flere militære aktioner, aggressioner, destabiliserende operationer, sanktioner og blokader sættes i værk af de imperialistiske magter i EU. NATOs pres på medlemsstaterne for at øge deres militære udgifter, de øgede udgifter til atomvåben og rumforskning med militære formål, planerne om at etablere en EU-hær samt militærøvelser og militær træning har ikke til formål at skabe sikkerhed og fred i verden, men at fremme monopolernes interesser og at påtvinge imperialistisk dominans over verdens folk.

Naturen bliver udplyndret pga. monopolernes grådighed efter profit, således som vi så det med den nylige ødelæggelse af Amazonas pga. kapitalinteresser. Millioner af mennesker har ikke adgang til rent drikkevand, en tredjedel af menneskeheden har ikke adgang til basal hygiejne, og naturkatastrofer som jordskælv, oversvømmelser og orkaner bliver til plager med alvorlige sociale og miljømæssige konsekvenser.

Anvendelsen af kapitalens videnskabelige og teknologiske fremskridt indebærer et destruktivt potentiale i stedet for at tjene til menneskehedens fremskridt. De store muligheder, som er skabt af fremskridtene inden for videnskab og teknologi, og som kan løse menneskehedens alvorlige problemer, vil kun blive brugt til gavn for folket under arbejderklassens ledelse. Ligesåvel som socialismen er den eneste løsning, så er den også en afgørende nødvendighed imod ødelæggelsen af miljøet.

På trods af alle vanskeligheder reagerer de folkelige kræfter

mod kapitalens angreb. Strejker og andre arbejdskampe udvikler sig ligesom folkenes modstand mod okkupation, imperialistiske trusler og interventioner samt kampene for at forsvare de demokratiske rettigheder.

Udviklingen i den asiatiske stillehavsregion er alarmerende. USA og andre lande udnytter eksisterende uenigheder og konflikter om forskellige emner til at destabilisere freden og stabiliteten i området. Situationen kræver folkenes forenede anstrengelser for at løse den nuværende situation med fredelige midler og med respekt for alle landenes suveræne rettigheder og for internationale traktater.

Mødet har særligt bemærket fjendtligheden fra USA og dets allierede i Den persiske Golf, som har skabt en meget farlig situation for folket i området og i hele verden, og vi fordømmer på det stærkeste truslerne imod Iran.

Under disse vilkår er det nødvendigt at styrke den internationale solidaritet mellem de kommunistiske partier, de klasseorienterede arbejderorganisationer og de sociale, folkelige og progressive bevægelser, hvis ansvar det er at lede modstanden og det arbejdende folks kampe.

Mødets deltagere udtrykte især deres solidaritet med det tyrkiske og det græske folk og de to landes kommunister, som kæmper under komplekse betingelser, idet situationen i området omkring det østlige Middelhav truer verdensfreden. De øgede spændinger mellem Tyrkiet og adskillige andre lande i regionen, især interventionen i Cyperns økonomiske zone i Middelhavet, som er en overtrædelse af international lov om retten til at udnytte energiresourcer i Middelhavet, kan udvikle sig til en militær konflikt, som vil berøre ikke blot folket i regionen, men et meget større område.

De kommunistiske og arbejderpartierne vil bestræbe sig på at opfylde deres pligt til at beskytte freden i regionen, at styrke de fælles aktioner samt venskabet mellem folket imod den kapitalistiske udbytning i alle lande og mod monopolernes interesser og de imperialistiske kræfter.

Det 21. møde for kommunistiske og arbejderpartier opfordrer til samlede og fælles aktioner og solidaritet

- med strejker og andre kampe for arbejderrettigheder
- med kommunistiske og andre revolutionære militante, som står over for forfølgelse samt forhindringer for og angreb på demokratiske rettigheder og friheder; imod anti-kommunisme og forvanskning af socialismens og den revolutionære bevægelses historie; for højtideligholdelse af 75-året for den anti-fascistiske sejr. Vi fordømmer især den nyligt vedtagne resolution i EU-parlamentet
- fejring af 150-året for Lenins fødsel samt 200-året for Engels' fødsel
- hylde vore kammerater Rosa Luxemburg og Karl Liebknecht i 100-året for mordet på dem
- med det socialistiske Cuba, som står over for en imperialistisk politisk, økonomisk og militær omringning med USA i spidsen,

og vi forlanger et ophør af den amerikanske blokade mod Cuba

- med det arbejdende folk, som kæmper imod USAs og dets allieredes imperialistiske og militære interventioner, herunder Tyrkiets militære operation i Syrien, som bidrager til en destabilisering i hele regionen; til forsvar for Syriens uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet; imod den israelske aggression mod Libanon, Syrien og Iran; med dem i Libyen, i Donbass og med kommunisterne i Ukraine; imod det reaktionære nationalistregime i Kiev; og for rettighederne for det kurdiske folk, som lider under imperialismen og reaktionære regimer; for det kurdiske folks ret til at bestemme deres egen fremtid

- med det yemenitiske folk, som lider under konsekvenserne af den langvarige krig, som føres af Saudi-Arabien og dets allierede, og som har resulteret i tabet af mange tusinde liv; vi støtter det yemenitiske folks ret til at bestemme sin egen fremtid uden fremmed indblanding

- med det palæstinensiske folk for at få en ende på besættelsen til fordel for selvbestemmelse og etablering af en national, uafhængig stat med Østjerusalem som hovedstad i overensstemmelse med FN's resolutioner; med det palæstinensiske folks modstand, idet vi fordømmer Israels kriminelle politik og det imperialistiske forslag om »århundredets aftale«

- med det cypriotiske folk og med alle de folk, som lider under fremmed besættelse

- med folket i Vestsahara, der kæmper mod fremmed besættelse
- med folkene i Korea, Venezuela, Nicaragua, Bolivia og Iran, som kæmper mod blokader fra USA, mod destabilisering, mod økonomiske og bankmæssige sanktioner og mod trusler om militær aggression

- med Ecuadors folk, som kæmper imod de hårde foranstaltninger fra regeringens side

- med det colombianske folk, som lider under konsekvenserne af, at regeringen ikke overholder fredsaftalen, og under, at der er en stigning i forfølgelsen af og mord på mennesker i den revolutionære socialistiske og politiske bevægelse

- med de folk, som kæmper mod reaktionære regimer, herunder især folkene i Sudan, Pakistan og Libanon, såvel som andre folk

i Mellemøsten og Afrika

- med det irakiske folks kamp og med støtte til dets legitime krav
- med politiske fanger, der er uretfærdigt dømt inden for rammerne af en politik, der kriminaliserer den folkelige, anti-imperialistiske og anti-zionistiske kamp; med flygtninge og immigranter og oprindelige folk i mange lande; imod racistiske, fascistiske og sekteriske angreb og voldsom udbytning
- for kvinders rettigheder og befrielse fra undertrykkelse, diskrimination og udbytning
- for ungdommens kamp for gratis uddannelse, for retten til arbejde og for et liv uden udbytning
- imod ødelæggelsen af miljøet set fra arbejderklassens og folkenes interesser side
- for fred og suverænitet, imod militarisme og krig; imod USAs/NATOs militære baser i andre lande; imod NATO; for afskaffelse af atomvåben; for fordømmelse af forøgelsen af nukleare våben og for fordømmelse af USAs forsøg på at bryde de internationale aftaler om våbenkontrol
- i anledning af 75-året for FN-pagten fordømmer vi de imperialistiske interventioner, som bryder aftaler eller FN-beslutninger, især dem, der blev opnået med hjælp fra Sovjetunionen og de andre socialistiske lande under betingelser, hvor der for årtier siden var et andet styrkeforhold
- med det syriske folk, hvor der den 28.-30. november vil blive sendt en solidaritetsdelegation til Syrien fulgt af andre aktiviteter og solidaritetsmissioner til næste år.

De kommunistiske og arbejderpartierne, der deltog i det 21. Internationale møde, udtrykker deres dybtfølte taknemmelighed over for alle de kammerater, som hjalp med til at organisere dette møde. Til slut vil vi sende en særlig hilsen til TKP og til de andre kommunistiske partier, som kan fejre 100-året for deres grundlæggelse.

Længe leve den proletariske internationalisme!

Længe leve revolutionen og socialismen!

Oversat fra engelsk af Birgit Unnerup

Med international arbejdsbrigade til Cuba i 1960

Afslutning på beretningen fra den første arbejdsbrigade. Fotos ved forfatteren.

Af John Christoffersen

I slutningen af august 1960, det vil sige knap en måned efter den Internationale Arbejdsbrigades ankomst til Cuba, var OAS-landenes udenrigsministre samlet i Costa Rica. Herfra udsendte de en deklaration, hvori det blandt andet hedder: »Cuba er i gang med at oprette en træningslejr for kommunistiske agenter og guerillasoldater, som skal sprede den kommunistiske revolution i hele Latinamerika. Dette sker i form af en international arbejdsbrigade, som for nylig er blevet organiseret på Cuba« (Deklarationen blev bragt i *The New York Times* d.29/8 1960). Jeg ser for mig en brigade udrustet med skovle og trillebør, der drager rund i Latinamerika og graver en revolution op af den kapitalistiske jord.

Folkemøde i Santiago; cubanerne orienteres om nationalisering af el- og benzinselskaber.

Sandheden er, at formålet med den Internationale Arbejdsbrigades besøg på Cuba var at arbejde med bygning af skole i byen Camilo Cienfuegos. Arbejdet bestod i at planere og i støbning af fundament til kommende skolebygninger. Men også i at opleve det nye Cuba og cubanernes kamp for at skabe et bedre samfund med bedre forhold for alle øens indbyggere.

Kort efter at jeg kom hjem fra Cuba, blev jeg indkaldt til soldat. Under en øvelse med kast af håndgranater var min træfsikkerhed så præcis, at en officer roste mine kast med ordene: »Det var flot, men De har jo også være i militær træningslejr i Cuba!« Hvor han havde den »viden« fra, det kan man jo kun gisne om.

Skolebyen havde navn efter Camilo Cienfuegos – en af de revolutionære ledere, der sammen med Fidel, Raoul og Che var frontfigur blandt rebellerne. Camilo, som efter revolutionen var stabchef i den cubanske hær, omkom den 28. oktober 1959 ved et flystyrt over Atlanterhavet. Hvert år den 28 oktober mindes Camilo ved, at børnene kaster blomster ud i havet.

Skolen er også omtalt i Jan Stages bog *Så det er altså CUBA* fra hans ophold i Cuba i 1964-65. Jan skriver: »Der ligger en skole i Sydoriente, hvis navn er gået over den ganske verden, CIUDAD ESCOLAR CAMILO CIENFUEGOS. Skolebyen, der bærer den tilbedte og omkomne rebelles navn. I 1960 deltog unge danskere i opførelsen af de første husblokke. Sammen med dem arbejdede rebelhæren, studenter fra Oriente-universitetet og sjak fra en hel verden. I 1965 er skolens to første sektioner bygget færdig, og de rummer i alt 4000 elever. Op over alt og alle rager rektoren, en skægget kaptajn fra rebelhæren, Kaptajn Ramos i olivengrøn uniform og en sværkalibret colt ved siden. Skolen er bygget efter ægte rebelmønster: den er selvforsynende, og den tager sig næsten ud som en stor folkefarm, hvis vejrbidte arbejdere er mellem 12 og 16 år gamle.«

Indimellem arbejdsdage, hvor der blev planeret terræn og skovlet grus og sten i trillebør, som blev kørt op ad en rampe til cementblanderen, var der ture rundt i Oriente. En af dagene gik turen til Santiago – revolutionens vugge. I udkanten af Santiago ligger den forhenværende militærkaserne Moncada. Da vi ankommer, bliver vi mødt af en stor gruppe af børn i skoleuniformer. Under Batista var det en frygtet militærkaserne, men nu er den omdannet til skole. Moncada er et af Cubas og revolutionens mest historiske steder. Det var her, Fidel med sine rebeller den 26. juli 1953 angreb kasernen. En dato, som er gået over i historien og har givet navn til 26. juli bevægelsen. Angrebet slog fejl, og størsteparten af rebellerne døde i kamp eller blev taget til fange og henrettet ved nakkeskud. Det lykkedes Fidel at flygte og gemme sig i et nærliggende hønsehus. En anden variation om omtalte hønsehus er, at man forud for angrebet på Moncada gemte angrebsvåbnene i hønsehuset. Hvilken en af variationerne der er den rigtige, det ved jeg ikke. Måske dem begge.

I revolutionens første tid tøvede det Cubanske Kommunistiske Parti (PSP) med at gå aktivt ind i den væbnede kamp mod Batista. I partiets blad *HOY* fordømmer man forsøget på at indtage militære kaserner og kalder rebellerne for eventyrere: »Det heltmod, som deltagerne udviste under aktionen, er falsk

Den tidligere Momcada-kaserne i Santiago de Cuba.

Moncada-kasernen er i dag indrettet til skole.

og ufrugtbart, ligesom det er styret af en fejlagtig borgerlig opfattelse,« skriver *HOY* – men fortsætter: »Men endnu mere fordømmer vi den af regeringen iværksatte repression, der med frygt og revolter som baggrund forsøger at bringe det cubanske folks uro og protest til tavshed.« Artiklen i *HOY* slutter med at forsikre, at angrebet mod kasernen har det kommunistiske parti ingen andel i.

Santiagos befolkning forbinder Moncada med den frygt, man havde under Batista, for at blive arresteret og slæbt ind på kasernen. Så når man i dag bruger Moncada og andre militære kaserner til hospitaler eller skole og ikke bevarede dem som militærkaserne, så var det ikke kun fordi der manglede hospitaler og skoler, men også af psykologiske årsager.

Situationen omkring det kommunistiske parti i Cuba, på dette tidspunkt, beskrives måske bedst ved, at Fidel ved sin indsættelse som statsleder den 15. februar 1959 udtalte, »at den nye regering var modstander af diktatur og kommunisme og ville optræde neutralt i FN«. I april var Fidel på besøg i USA og inviterede nordamerikansk privatkapital til at investere i Cubas industri.

Mange Cubanere er af den opfattelse, at det kommunistiske parti for længe valgte den parlamentariske vej frem for den væbnede. Når kommunisterne alligevel spiller en afgørende rolle i den proces, der er i gang i Cuba, skyldes det mest, at på trods af ledelsens udmeldinger arbejdede de menige medlemmer tæt sammen med rebellerne, og ingen kunne sætte spørgsmål ved, at kommunisterne er og var dem der er de bedst organiserede. Og en afgørende faktor for Cubas fremtid.

Under vores ophold i månederne frem til sidst i oktober 1960, hvor jeg og den Internationale Brigade rejste fra Cuba, var der ingen tvivl om, at Cuba var på vej til at opleve sin første alvorlige krise. Flere vestlige lande, med USA i spidsen, satte hårdere og hårdere sanktioner ind for at kvæle revolutionen. De kontrarevolutionære lavede sabotage. Samtidig åbnede Cuba mere og mere op for samhandel med Sovjetunionen og de øvrige socialistiske lande.

Vi forlod Cuba med det store spørgsmål: »Hvad er fremtiden for det nye Cuba?«.

Artiklens forfatter med trillebør.

Koreansk socialistisk arbejdsmetode

Af Nikolai S. C. Aamand, medlem af Venskabsforeningen Danmark-D.D.F. Korea

Socialisme i teori og praksis tager forskellige former, og er ikke altid af samme støbning. Selvom de fleste socialistiske lande var/er baseret på Marxismen-Leninismen, så/ser disse lande vidt forskellige ud. Det er, fordi vejen til socialisme og kommunisme manifesterer sig forskelligt fra land til land og fra situation til situation. Socialismens praksis er altså ikke statisk, men en størrelse der tager form efter dens konkrete praksis og tilstedeværende forhold.

Ovenstående er selvfølgelig også gældende for Den Demokratiske Folkerepublik Korea, et socialistisk land baseret på **Juche**-ideologien. Juche er netop Marxismen-Leninismen og socialismen tilpasset koreanske forhold. Juche-ideologien er en filosofisk, videnskabelig og socialistisk ideologi, som gennemstrømmer D.D.F. Korea. For at forstå den koreanske socialisme må man altså først forstå Juche-ideologien.

Kort sagt er Juche en ideologi baseret på selvstændighed, bevidsthed og kreativitet. Det koreanske folk skal først være selvstændigt før det kan være bevidst og kreativt. Derudover er Juche-ideologien også ideen om mennesket i centrum, individets plads i kollektivet. Juche-ideologiens karaktertræk kan derfor fornemmes i mange fremherskende beslutninger fra D.D.F. Korea.

Et af de fremherskende principper, hvor Juche ideologien tydeligt skinner igennem, er arbejdsmetoderne i D.D.F. Korea. Metoder, hvori det koreanske folk styrker deres socialistiske stat, er præget af to vigtige systemer: **Taeon** og **Ch'ongsan-ni**.

Begge systemer kom til i start 60'erne og er stadig til stede i dag. Taeon og Ch'ongsan-ni er socialistiske og demokratiske

systemer formuleret første gang af respekterede leder **Kim il-Sung**, D.D.F. Koreas første præsident (1948-94).

De to arbejdsmetoder kom til kort efter **Chollima Bevægelsen** (1956), som var en bevægelse for at styrke den socialistiske stat ved at opbygge en stærk socialistisk økonomi. Mellem Chollima Bevægelsens start og implementeringen af de to arbejdsmetoder var dog en succesfuld femårsplan, der nationaliserede resten af landet og fremmede selvstændighed.

Ch'ongsan-ni kom til i 1960 og er et system, hvori bureaukrati bliver bekæmpet. Udover at bekæmpe er systemet også til for at fremme produktion gennem en lang række incitamenter. Ch'ongsan-ni er også til for at motivere arbejderne gennem grundig vejledning, men også materielle belønninger såsom betalt ferie, bonus og ærende titler for hårdt arbejde. Man kan sige, at Ch'ongsan-ni er et socialistisk system baseret på at yde efter evne og nyde efter indsats. Ch'ongsan-ni er også stærkt præget af Juche-ideologien, da arbejderne bliver opfordret til at være selvstændige, bevidste og kreative.

Taeon kom til i 1961 og er et system, hvori arbejderdemokratiet bliver beskyttet og fremmet. Taeon kom til efter ønsket om et mere demokratisk alternativ til landets arbejdsmetode og industrielle ledelse. Taeon giver landets proletariat mulighed for selv at administrere sit arbejde gennem valgte komiteer. Hver arbejdsplads ledes altså af demokratisk valgte komiteer, bestående af arbejderne selv. Taeon er med god grund stadig til stede i dag, og om dette udtalte generalissimo **Kim Jong-il** i 1991:

- »Taeans arbejdsmetoden er det bedste system for økonomisk forvaltning. Det gør det muligt for de arbejdende masser at opfylde deres ansvar og rolle som herrer (over deres eget arbejde), og for at styre økonomien på en videnskabelig og rationel måde ved at implementere masselinjen i økonomisk forvaltning, og ved at kombinere partiledelse organisk med administrativ, økonomisk og teknisk vejledning.«

De to arbejdsmetoder, Taeans og Ch'ongsan-ni, sikrer altså, at landets proletariat er herrer over sig selv og derfor kan være selvstændigt, bevidst og kreativt. Arbejderdemokrati er essentielt for en trivende socialistisk stat, og derfor er det positivt at D.D.F. Korea har implementeret disse to demokratiske arbejdsmetoder.

Derudover er det altafgørende for den socialistiske stat i Korea at bevare og udvikle de to arbejdsmetoder samt landets planøkonomi. At eksperimentere med revisionistiske markedsreformer ville destabilisere den socialistiske stat og er ikke vejen frem for D.D.F. Korea. Det er jo tydeligt at se, at de koreanske arbejdsmetoder har sikret landets fortsatte (socialistiske) eksistens.

Den nye æra ser lovende ud for D.D.F. Korea, og det **Koreanske Arbejderparti** ledet af marskal **Kim Jong Un** bevarer og udvikler fortsat socialismen og de koreanske arbejdsmetoder. Juche-ideologien har bragt sejr til D.D.F. Korea, og dette på trods af utrolige mængder af modstand.

Det er vigtigt aktivt at studere D.D.F. Korea og Juche-ideologien, for der er mange spændende teoretiske såvel som praktiske erfaringer at finde. Taeans og Ch'ongsan-ni er blot en lille del af den koreanske socialisme, så der er rigeligt at undersøge

og forstå.

D.D.F. Korea ønskes fortsat velstand, styrke og success!

Lige i øjet

En beretning om en vigtig epoke – af en, der var med
Anmeldt af Henrik Stamer Hedin

Kan du huske atommarcherne? Kan du huske Kejsergade? Og kampen mod EF i 1972? Eller har du bare hørt eller læst om disse og andre begivenheder i de vilde 60'ere og de oprørske 70'ere? Så skulle du tage og læse Steen Bille Larsens bog om sit liv som fuldtidsaktivist i de to dramatiske årtier.

Steen Bille Larsen er tidligere nationalbibliotekar og vicedirektør ved det Kongelige Bibliotek. Han var også aktivist og organisator i Kampagnen mod Atomvåben fra den allerførste march i efteråret 1960, deltager i verdens ungdomsfestivaler, medstifter af VS (efter en kort tid som medlem af DKU) og af *Politisk Revy*, medlem af Internationale Socialister – der var kort sagt næppe det aspekt af »ungdomsoprøret« og det politiske røre i 60'erne og op i 70'erne, som han ikke var en del af, ofte placeret i begivenhedernes centrum (men altid et geled bag de egentlige ledere), og han fortæller oplagt og medrivende om det hele. Bogen er på én gang en selvbiografi og en historisk beretning om en vigtig epoke; og den er lige vellykket i begge henseender.

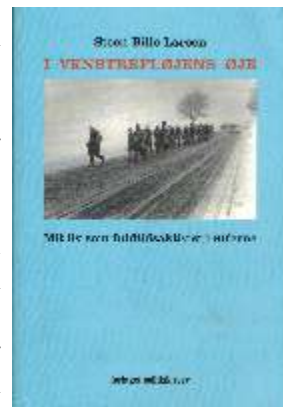
Bille Larsens politiske holdninger og den udvikling, de gennemløber, spiller naturligt nok en stor rolle i bogen. Det er den samme triste historie som for så mange andre på den mere vildtvoksende del af venstrefløjen – ikke mindst dem, der som Bille Larsen endte i trygge, borgerlige stillinger. Han lægger ud med at erklære sin sympati for kommunisterne og de socialistiske lande, ikke mindst DDR, er endda en overgang medlem af DKU, men ender med at tage afstand. Han er imod EF, men mener i tråd med holdningen på den »aktivistiske« venstrefløj, at modstanden skal bygges op »på et socialistisk grundlag«.

Nogle husker måske stadig den uskoledede aktivist, VS i overensstemmelse med det rotationsprincip, Enhedslisten senere har overtaget, udpegede til sin repræsentant i partilederdebatte op til afstemningen i oktober '72, og som fandt det på sin plads at bruge sin taletid på at polemisere mod Ib Nørhede og DKP's plakater med »Her går grænsen«; den linje er Bille Larsen også på, og det kan på den baggrund ikke undre, at han (efter eget udsagn i bogen) er endt som EU-tilhænger.

Denne holdningsmæssige udvikling er karakteristisk for en stor del af den såkaldt antiautoritære eller libertære venstrefløj. Imidlertid er Bille Larsen – til forskel fra så mange andre på denne fløj – gennemført loyal mod de holdninger, som han senere forlader og kritiserer, og det er en af de ting, der gør bogen læseværdig.

Bogen er gennemillustreret og kan i høj grad anbefales – især, hvis man som antydte i de spørgsmål, der indleder denne anmeldelse, selv kender lidt til de omhandlede begivenheder. Den er udgivet af Politisk Revy, forlaget, som udsprang af det tidsskrift af samme navn, hvor Bille Larsen en årrække var redaktionssekretær, og den udkom i 50-året for 1968, men kort før årsskiftet, og *Skub* har beklageligvis først fået mulighed for at anmelde den nu, næsten et år efter.

Steen Bille Larsen, *I venstrefløjens øje. Mit liv som fuldtidsaktivist i 60'erne*. forlaget politisk revy, 312 sider illustreret, vejl. uds. pris kr. 248,-. Udgivelsen er støttet af Velux-Fonden. ISBN 978 87 7378 385 6

Digterspirer i krigstid

Ny roman af Arne Herløv Petersen
Anmeldt af Margit Andersen

Arne Herløv Petersen kan ikke selv huske noget fra besættelsestiden, han var kun to år da den sluttede, men når man læser hans mosaikroman om de unge kunstnerspirer, der groede frem i den tid, skulle man tro, at han havde været med i gruppen. Af litteraturlisten bag i bogen fremgår det da også, at bogen bygger på en omfattende dokumentation. De faktiske begivenheder danner skelettet, men det der gør den til en roman er, som forfatteren skriver i efterskriften, alt det der ikke fremgår af kilderne, men som han frit digter til og som levendegør personer, miljøet og stemningen.

Den unge proletarpige fra Vesterbro, Tove Ditlevsen, havde giftet sig med den tredive år ældre forfatter Viggo F. Møller, der havde bad og forbindelser og var en rar mand. For at muntre hende lidt op fik Møller, der var redaktør af tidsskriftet *Vild Hvede*, den idé, at hun skulle samle nogle af bladets unge bidragydere, der sad hver for sig og skribede, i en forening, hvor de kunne udveksle tanker og have det lidt morsomt sam-

men. Det blev til Unge Kunstneres Klub, der stiftedes i 1940 og kun bestod i knap to år. Der var ikke andet fællesgrundlag for den, end at de var unge, ensomme og drømte om at blive til noget i det litterære orkester. Dertil kom at krigen efterhånden fyldte mere og mere for nogle af dem.

De fleste af dem er blevet klassikere, som f.eks. Tove Ditlevsen, Halfdan Rasmussen, Piet Hein, Sonja Hauberg og Morten Nielsen. Ikke mindst sidstnævnte, som er den gennemgående brik i mosaikken, og som blev lidt af en martyr, fordi han blev dræbt af et revolvereskud den 29. august 1944. Det er forblevet en gåde, hvem der skød og hvorfor, og forfatteren undlader da også klogeligt at fremkomme med teorier eller digte om den side af sagen. Her sluttes med en sort side. I stedet tegner han et fint portræt af den unge digter, der slet ikke lignede sin lyrik, men en forkarl på en bondegård, grovlemmet, knudret, rødhåret og støjende og med en ung mands umættelige appetit på både mad og piger, som det aldrig kneb med at få fat i. Men inderst inde i

ham boede den følsomme digter med de sarte nerver og følelser.

I det hele taget har digterne den fejl, at de ikke ligner deres digte, som den lidt grovkornede Tove med kæmpelatteren, der skriver så følsomt om sit døde barn. Hun bliver skilt fra Møller, der tager det meget tungt, Piet Hein lever i sus og dus med to damer ad gangen, den der er på vej ud, og den der er på vej ind, og Halfdan Rasmussen og Ester Nagel forsøger at etablere et kollektiv sammen med Hilmar Wulff på Lolland, hvor de skal leve af markens fedme. Det går godt i kort tid, men så bryder helvede løs, især blandt damerne. Tilbage i København fortsætter livet med fester, indbyrdes kæresteri, venskaber og brud. Nogle, som Morten, Sonja og Halfdan, engagerer sig mere og mere i modstandsbevægelsen, som intensiveres, og det sætter også sit præg på deres digtning.

Hvede er historien om en litterær generation, der har sat sig spor og stadig lever, men også om en helt speciel periode i vores historie. Der skiftes gnidningsløst i de korte afsnit mellem personer, situationer og refleksioner, og i sproget inddrages tidens særegne udtryk uden at det bliver kunstigt. Besættelsestiden er den historiske ramme med dens fantasifulde erstatningsvarer, restriktioner for presse og litteratur, luftalarm og sabotager. Romanen er et helstøbt historisk og litterært tidsbillede, malet af en digter og altså ikke en historiker eller litterat. Og så skal Mikkel Pape roses for det smukke omslag med gyldne aks af vild hvede.

Arne Herløv Petersen: Vild hvede

Det Poetiske Bureaus Forlag. 284 sider. 200 kroner

Ny bog om Kina i dag

Anmeldt af Ole Waagensen

Kjeld Erik Brødsgaard er professor ved CBS med speciale i Kina, ved institut for international økonomi, politik og business. Nu har han udgivet en bog om Kina i moderne tid. Lad det være sagt straks – bogen er ikke let læsning. Faktisk stiller bogen ganske betragtelige krav til sine læsere.

Om man opfatter det forhold, at forfatteren taler op til læseren, som en kvalitet eller det modsatte, er vel en personlig afgørelse – selv hælder jeg mest til den betragtning, at den respekt, Brødsgaard viser sin læser, er en af bogens stærke sider.

Brødsgaard fortæller ikke hvad du skal mene, men gennem en omfattende og grundig dokumentation redegør forfatteren på fremragende vis for den faktiske udvikling i dagens Kina. Konklusionerne på gennemgangen overlades til læseren selv. Det stiller krav til læseren, men er samtidig befriende, og i forening med et væld af faktuelle oplysninger om udviklingen i dagens Kina gør det bogen til intet mindre et »must« for alle, der interesserer sig for såvel Kinas som verdens nutid og fremtid.

Oplysende er ikke mindst bogens redegørelse for grundlaget for den kinesiske politik, der – ifølge Brødsgaard – ikke skal hænges op på personaer, sådan som vi ellers er vant til. Det fremgår klart, at økonomiske og samfundsmæssige analyser ligger til grund for de beslutninger, som Kinas Kommunistiske Parti og regering træffer.

Der findes mange gode bøger, og der findes nogle nødvendige. Brødsgaard har skrevet en nødvendig.

Bogens helt store styrke ligger i den faktuelle beskrivelse af et verdenshistorisk »Wirtschaftswunder«, som Kina på hidtil uset rekordtid har gennemløbet. Den kinesiske model med en klar og stærk statslig styring samtidig med en plads for privat initiativ må kalde på eftertanke hos alle, der interesserer sig for

verdens udvikling og indretning. Millio-
ner af mennesker er på hidtil uset kort
tid bragt ud af fattigdom. Et resultat,
ingen med respekt for den konkrete vir-
kelighed kan se bort fra.

Det fremgår af bogen, at Kinas strate-
gi for de kommende år lægger hoved-
vægten på at bekæmpe forureningen
samt at hive de sidste 40 millioner fatti-
ge ud af fattigdom. Ikke blot en prisvær-
dig målsætning men vel også et
indspark i dansk politik, hvor fattigdommen ikke blot er sti-
gende men for flere partier endog ønskelig.

Enhver der interesserer sig for Kina i nyere tid, eller for
verden i dag, ja sågar dagens Danmark, kan hente vigtig viden
og dokumentation hos Brødsgaard.

Kina er et så stort og stærkt land, at verdens fremtid i
allerhøjeste grad har basis her. At kende til udviklingen og
fremtidsperspektiverne i verdens folkerigeste land er uomgæn-
geligt såfremt man vil forstå den udvikling verden står overfor.

Brødsgaard skriver ikke som et orakel – han forklarer ikke
men lægger fakta frem og overlader så til læseren at drage
konklusioner. Selv finder jeg, det er et interessant spørgsmål
(som Brødsgaard ikke stiller), om vi i vort lille land kunne lære
af kineserne – om en blandingsøkonomi med en stærk statslig
styring mon ville være vejen frem?

Et suk hører dog hjemme i denne anmeldelse – med den
vægt forfatteren lægger på de enkelte provinser i Kina ville et
kort over Kina med indtegnede provinser være en klar styrkelse
og rigtig god hjælp til læserne.

Det forhåbentlige andet oplag bør tage højde herfor.

**Kjeld Erik Brødsgaard, *Kina i moderne tid*, Hans Reitzels
Forlag. Pris kr. 350, 379 sider**

